

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

NO. 32

SOUTH BOSTON, MASS., RUGPIŪCIO (AUGUST) 8, 1962

57-TIEJI METAI

"Keleivio" Telefonas AN 8-3071

Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Atskiro Numerio Kaina 12 Centų

KELEIVIS

Prenumerata:

Amerikoje ir užsieniuose
metams \$5.00
Pusei metų 2.50

KELEIVIS

636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

KELEIVIS

Lithuanian Weekly
Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1965

Address:

KELEIVIS

636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

Sekretorius D. Rusk Planuoja Naujas Derybas Dėl Berlyno

Berlyno Klausimas Nepajudėjo iš Vietos, Bet Derybos Bus
Atnaujintos; Valstybės Sekretorius Dean Rusk Tarsis
Su Sovietų Ambasadorium Dobryninu; Derybų
Tikslas Antraciliai Klausimai.

Berlyno ginčas šiuo metu vėl darosi aštresnis, bent Maskva grąsina tą ginčą pastrinti ir net vis užsimerinti, kad ji pasirašys taikos sutartį su rytine Vokietija ir perleis Berlyną vokiečių komunistams tvarkyti ir kelius į tą miestą kontroliuoti. Tai jau senas rusų grąsinimas, kuris ketvirtus metus naudojamas Vakarams šantažuoti ir "gąsdinti".

Amerikos valstybės sekretorius Dean Rusk, pagal spaudos pranešimus, numato naujus pasitarimus su Sovietų Rusijos ambasadorium Washington A. Dobryninu. Būty toliau tariamasi apie Berlyno klausimo sprendimą. Rusai paskutiniu laiku vis griežčiau reikalauja, kad Vakarų valstybės ištrauktų savo kariuomenę iš vakarinio Berlyno, o Amerikos nusistatymas yra, kad dėl to klausimo negali būti jokių nuolaidų. Todėl tuo klausimu derybų ir nebus, bet galima aiškintis, kokių būdu užtikrinti vakarinio Berlyno susisiekimą su vakarine Vokietija, kokia tarptautinė organizacija, ar kokios valstybės turėtų tą susisiekimą prižiūrėti, kad vokiečių komunistai netrukdytų susisiekimui, ir panašūs klausimai.

Pačiam Berlyne vyrauja pažiūra, kad rytinės Vokietijos komunistai rengia naujas šūnybes vakariniam Berlynui ir su rusų laimėjimu griebis visokių būdų vakarinio Berlyno gyventojams terorizuoti. Rytinės Vokietijos bosas Ulbricht dabar svečiuojasi Rusijoje, ir laukiama, kad jis grįš su naujomis Chruščiovo instrukcijomis.

Tas atsitiko rugpiūčio 5 dieną.

J. T. GEN. SEKRETORIUS MĄSTO APIE RINKIMUS

Jungtinių Tautų generalinis sekretorius burmietis U. Thant jau pradeda rūpintis apie jo perrinkimą toms pareigoms pareigoms visam penkerių metų terminui. Dabar jis tas pareigas eina tik iki žuvusiojo lėktuvo nelaimėjimo, sekretoriaus Dag Hamarskjöld termino galo.

Rinkimų tikslu gen. sekretorius jau lankėsi Europoje. Greitu laiku jis lankysis ir Maskvoje, kad užtikrintų sau Rytų ir Vakarų pritartimą.

DZIAUGIASI DOVANA

Aktorė Sofia Loren gavo vadinamąją Orkar premiją, duodamą filmų vaidintojams už geriausią suvaidintą vaidmenį. Loren gavo už vaidinimą "Dvi moterys" filme.

Taikos, Draugystės Kermošius Baigėsi

Helsinkiuose, Suomijos jaunuolių iš įvairių kraštų buvo suvažiavę į "taikos ir draugystės" sąskrydį. Suomų jaunimas sostinėje per kelis vakarus iš eilės demonstravo prieš tą sąskrydį, kuriame vyravo komunistinis jaunimas. Suomia protestavo ir reikalavo, kad komunistai važiuotų namo. Suomijos policija turėjo komunistinį suvažiavimą saugoti nuo demonstrantų.

Suvažiavime greit pasirodė nesutikimai tarp Vakarų jaunimo grupių ir komunistų. Nesutikimai pasirodė ir dėl rusų atominių sprogdytinių. Daugelis protestavo, bet komunistai pateisino rusų atominių ginklų naujus bandymus.

Gyveno Skurdžiai Paliko \$3,000,000

Chelsea prie Bostono mirė Louis Kaplan, kuris paliko savo dešimčiai vaikų tris milijonus dolerių. L. Kaplan atvyko į Ameriką 1905 metais būdamas 22 metų amžiaus ir čia vertėsi skudurų rankiojimu ir prekyba.

Tik po jo mirties paaiškėjo, kad jis paliko turto apie tris milijonus dolerių ir tą turą paskirstė tarp savo vaikų, bet ne visiems po lygiai, o pagal savo nuožūrą. Vėsdamas antrą žmoną L. Kaplan išsiderėjo ir raštu gavo parašą, kad ji nenorės iš jo palikimo daugiau kaip 10 tūkstančių dolerių. Tiek jis jai ir paliko.

L. Kaplan negyveno dideliame skurde, bet labai kukliai. Kai kuriems vaikams jis padėjo išeiti mokslą, bet ir vaikams nežinojo, kad jų senas tėvas miega ant milijonų.

Savo turą L. Kaplan sukrėdė iš nejudamos nuosavybės verslo, o ne iš skudurų rankiojimo ir pardavinėjimo, bet apie savo spekuliacijas jis niekam nepasakojo ir tik jo advokatas ir bankas žinojo, kad L. Kaplanas yra gerai pakaustytas. Skurdžius mirdamas visą savo turą paliko vaikams, apie labdarybę ir panašius dalykus jis ir nepagalvojo. L. Kaplan mirė 83 metų. Jis buvo atvykęs "iš Rusijos".

Rusai Vėl Sprogdina Atomines Bombas

Rugpiūčio 5 d. rusai išsprogdino šiaurėje, prie Novaja Zemlia, galtingą atominę bombą, net 40 megatonų galingumo. Tai yra pradžia naujų atominių bandymų Sovietijoje.

Maskva iškėlė reikalavimą, kad jai atominių ginklų bandyme priklauso teisė daryti paskutinius bandymus prieš pasirašant sutartį apie atominių ginklų bandymų uždraudimą. Derybos eina dėl tokios sutarties, bet ar ji bus pasirašyta, dar nėra jokio tikrumo. Rusai kratosi tarptautinės kontrolės ir nenori "šnipinėjimo" savo teritorijoje, o pasitikėti bolševikais be kontrolės nėra jokio pagrindo, todėl derybos tęsiasi ir susitarti negalima.

Jamaica Gauna Nepriklausomybę

Jamaica sala Karibų jūroje šį pirmadienį, rugpiūčio 6 d., gauna visišką nepriklausomybę iš Anglijos po 307 metų anglų valdymo.

Jamaica sala turi 1,600,000 eventojų, salos plotas 4,411 kvadratinio mylių. Jos gyventojai yra labai maišyti: daug yra negrų iš Ivačių Afrikos dalių, yra indų, sirijonų, kiniečių, anglų, ispanų, žydų. Salą nuo Kolumbo laikų iki 1665 metų valdė ispanai, o vėliau ją valdė anglai.

SKRENDĄ KITŲ PAKEISTI

Keturi karo lėktuvai F-2000 kelionė į Turkiją ten esančių kitų lėktuvų pakeisti. Juos čia matome skrendančius virš musulmonų bažnyčios Adana mieste Turkijoje.

Vokiečiai Padeda Egiptui Ginkluotis

Neseniai Egiptas nustebino kaimynus tuo, kad darė raketų bandymus dykumoj, o viename kariškame paradede armija demonstravo savo raketas, kurios, pagal diktatoriaus Nasserio aiškinimą, gali nešti bombas į visas Izraelio dalis.

Dabar spauda praneša, kad visa eilė vokiečių inžinierių padėjo ir dar padeda Egiptui gaminti raketas ir sprausminių lėktuvų motorus. Esą, apie 50 vokiečių iš vakarinės Vokietijos dirba Egipte, arba tarnauja kaip Egipto armijos patarėjai. Po karo nemažai vokiečių karių ninkų atsiedūrė Egipte ir ten padeda arabams ginkluotis. Izraelis irgi turi raketų, kurios gali pasiekti Egiptą.

SAUSROS GALI PAKENKTI DERLIUI

Šiaurės rytinėse valstijose sausros gresia pakenkti derliui, jei greitai laiku neiškris daugiau lietaus. Visur fermeriai skundžiasi, kad šiais metais šieno derlius buvo labai menkas, o užsitęsios sausros gali ir javų derlių sugadinti.

PIETŲ AFRIKA IESKO IMIGRANTŲ

Pietų Afrikos valstybė ieško imigrantų Europoje ir norėtų savo gyventojų skaičių su pagalba iš Anglijos ir kitų kraštų padidinti net iki 10 milijonų. Vienas iš Pietų Afrikos ministrų A. Trolip dabar lanko Europos šalis ir kalbina įvairius žmones ir įstaigas dėtis prie iešvųjų verbavimo.

Žydai Atsisako Išgabenti Sobleną

Anglijos teismas ir vyriausybė atsisakė suteikti daktarui Soblen Sobolevičiui, Vilkaviškyje gimusiam rusų šnipui, teisę pasilikti Anglijoje ir pareikalavo, kad žydų lėktuvų kompanija, kuri dr. Soblen atgabeno į Angliją, jį ir išgabentų iš Anglijos. Žydų lėktuvų kompanija atsisako tai padaryti. Izraelio vyriausybė pritarė lėktuvų kompanijos nusistatymui, o jeigu anglai priešvartą įsodintų dr. Soblen į lėktuvą, tai lėktuvas tokiam atsitikime skris ne į New Yorką, bet atgal į Izraelį.

Šnipas Sobolevičius, pabėgęs nuo 100,000 dolerių kaucijos, dabar laikomas Anglijos kalėjime.

KAS JIS?

Policija suėmė buvusį Tenesise atstovą Pat Sutton, kuris kandidatuoja į Lawrence apskrities šerifo vietą. Pas jį rasta padirbtų pinigų šeši žaliukai po \$50. Jis teisinasi juos gavęs kaip paramą rinkimų vajui, bet nežinojęs, kad jie yra netikri. Kaip čia yra, išaiškins teismas.

Anglija Nesusitarė Dėtis Prie Europos Muitų Unijos

Derybos Užkliuvo už Kanados, Australijos ir N. Zelandijos Maisto Produktų Importo į Apsivienijusias Europos Valstybes; Anglijos Prisidėjimas Yra Betgi Tikslai Atidėtas, o Ne Galutinai Išspręstas; Derybos Atsinaujins Rudenį.

Aktorė Marylin Monroe Nusizudė

Zinoma aktorė Marylin Monroe buvo atrasta negyva savo bute Hollywood, Calif., rugpiūčio 5 d. Ji mirė nuo miego miltelių, kurių paėmė per daug didelę dozę. Jos mirties tyrinėtojai sako, kad iš pirmo žvilgsnio jos mirtis yra panaši į savižudybę, bet tyrinėtojai dar tęsiasi. Sakoma, kad aktorė paskutiniu metu buvusi prislegtos nuotaikos.

Aktorė M. Monroe tris kartus buvo ištekęsusi, ir visos trys vedybos baigėsi išiskyrimu. Ji buvo 36 metų amžiaus.

Vėl Galvosukis Su Kongo Netvarka

Jungtinių Tautų organizacija vėl turi galvosukio su Kongo respublikos tvarkymu. Ta valstybė, vos pradėjusi gyventi, lenda į skolas, turi 40,000 kariuomenės, kuri kariauti negali, bet pinigų daug kaštuoja, turi brangų valstybės aparatą, kurs valstybės tvarkyti nesugeba, ir turi nesupratimą su Katangos provincija, kuri į bendrą valstybę dėtis nenori.

Jungtinių Tautų organizacija dabar telkia valstybes, kad priverstų Katangą ekonominiemis priemonėmis dėtis į bendrą valstybę, o bendrai valstybei siūlo pakeisti konstituciją, kad atskiros provincijos galėtų tvarkytis laisviau. Bet abejojama, ar tas viskas padės Kongo respublikai apsitvarkyti.

ALBANY, GA., NEGRAI TĘSIA SAVO KOVĄ

Pietinių valstijų negrai yra nusistatę pašalinti segregaciją Albany, Ga., mieste. Jie reikalauja pašalinti segregaciją ne tik mokyklose, bet parkuose, viešose bibliotekose, bažnyčiose ir kitose viešose vietose. Negrai pasirinko Albany, Ga., miestą jėgų išbandymui.

UZ PROTESTĄ ARESTAS

Ši pirmadienį Helsinkiuose buvo areštuotas vienas kanadietis ir jo draugai kitu tautybiu už tai, kad jie nuėmė į Sovietų Rusijos ambasadą Suomijoje protesto laišką prieš rusų jau pradėtus atominius sprogdytinius. Albany miesto tėvai, visi balti, negrų reikalavimus atmetė.

Anglijos vyriausybė skubėjo baigti derybas su Europos "bendrosios rinkos" šešiomis valstybėmis dėl Anglijos dėjimosi į tą būsimą Europos valstybių muitų uniją. Bet perieitos savaitės gale derybos buvo pertrauktos, susitarti nepasisekė. Anglija norėjo išsiderėti, kad jos buvusios kadaise kolonijos, o vėliau dominijos— Kanada, Australija ir Naujoji Zelandija, turėtų užtikrintą rinką savo žemės ūkio produktams ir po 1970 metų. Bet Europos valstybės nesutiko suteikti dominijoms didesnių privilegijų, negu jos pačios turi. Dėl to anglai prisidėjimo klausimą atidėjo. Derybos bus atnaujintos spalio mėnesį.

Anglų tarpe eina karšti ginčai dėl dėjimosi prie Europos bendrosios rinkos. Valdancioji konservatorių partija tuo klausimu nėra vieninga, taip pat ir darbiečių partijoje yra dideli nuomonių pasiskirstymai, priešingumai tuo klausimu reiskiasi tiek spaudoje, tiek ir visuomenėje, bet visgi vyraujanti nuomonė yra, kad Anglija turės dėtis prie Europos šešių valstybių, nes tos apsiungusios valstybės sudaro jėgą, ir Anglija anksčiau ar vėliau norės būti naujai kylancios Europos galios centre.

Sakoma, kad devynios dešimtųjų derybų praėjo sėkmingai, visi ginčijami klausimai buvo išspręsti, tik dėl angliskųjų užjūrio kraštų susitarti nepasisekė. Bet anglų kai kurie vyriausybės nariai jau atvirai sako, jog susitarimas bus būtinai, ir Anglija įsijungs į Europos valstybių tarpą. Po Anglijos į tą pačią apsiungusią Europą dės ir kitos valstybės, kurios dabar vis dar laukia.

POLITIKO MEILUZĖ

Su ja gyveno kitą valstiją No. Karolinos politinis veikėjas Cobb ir turėjo du vaikus, bet tuo pačiu metu jis turėjo ir teisėtą žmoną, su kuria taipgi nebuvo persiskyręs.

0 bandymai tęsiami

Jau greit metai sueis, kaip rusai staiga nutraukė derybas dėl atominių ginklų bandymų uždraudimo ir tuoj pradėjo visą seriją atominių bandymų. Rusai tą padarė po iškiimingo pažado, kad daugiau atominių ginklų nebandys ir po trijų metų derybų dėl surašymo sutarties apie tokių bandymų uždraudimą. . . Rusų sulaužytas pažadas pastumėjo pasaulį į naujas atominio ginklavimo lenktynes ir parodė dar kartą, kam tokio parodymo der reikėjo, kad komunistų žodis nėra vertas nieko.

Pernai per rugsėjo ir spalio mėnesius rusai išsprogdino šiaurėje, netoli nuo Novaja Zemlia salos apie 50 atominių pabūklų ir spalio 30 d. baigė bandymus išsprogdinami galingą, virš 50 milijonų tonų TNT galingumo vandenilio bombą, dėl kurios Chruščiovas vėliau gyrėsi, kad ji "per klaidą" buvusi daug galingesnė negu 50 megatonų!

Rusų bandymai privertė ir Ameriką daryti atominių ginklų bandymus, kurie dabar yra jau baigti, ar eina prie galo Johnston ir Christmas salų srityje Pacifike.

Rugpiūčio 5 d., beveik metai po rugsėjo 1 d., 1961 metų rusų ginklų bandymo atnaujinimo, rusai vėl pradėjo naują seriją bandymų, ir vėl toje pačioje vietoje, netoli Novaja Zemlia salos šiaurėje. Žinios apie naujus rusų sprogdinimus atėjo iš Švedijos ir juos patvirtino Amerikos Atominės Energijos komisija Washingtone. Švedų pranešimas sako, kad rusai pradžiū išsprogdino labai galingą, 40 megatonų bombą 1350 mylių nuo Uppsala miesto.

Rusai, atnaujinę atominius sprogdinimus, teikėsi sukurti vėl sėsti prie stalo ir testuoti nutrauktas derybas dėl bandymų uždraudimo. Derybos vyksta. O kai Amerika irgi nutarė daryti bandymus, rusai šventablyvai piktinosi ir sakė, kad Amerika daro "agresiją" ir panašiai žaunio, o vėliau sugalvojo sau naują teisę—daryti bandymus paskutiniams, nes esą Amerika pradėjo, todėl rusams priklauso teisė baigti. Tuo tarpu derybos vis dar murdosi vietoje, kaip tai jau įprasta.

Laikas nestovi ir atominių ginklų lenktynėse. Dabar jau yra keturios valstybės, kurios tokių ginklų turi, bet greit gali atsirasti ir daugiau, o tada bus dar sunkiau susikalbėti dėl bandymų uždraudimo. Kas gera Amerikai ir Rusijai, Anglijai ir Prancūzijai, tas gera ir arabams prieš žydus, žydams prieš arabus, kinams prieš . . . rusus, vokiečiams prieš lenkus ir t. t.

Jei kas gali paskatinti atomines galybes susitarti dėl bandymų uždraudimo, tai tik supratimas, kad didžiųjų kelių valstybių atominis monopolis baigiasi, o todėl reikia susitarti dabar, arba gali būti per vėlu, jei tik jau dabar nėra per vėlu.

Juozas Stilsonas

1891-1962

A. JENKINS

(Tęsinys)

1917 m. gruodžio 8 d. Philadelphia, "Kovos" spaustuveje ir LSS raštinėje policija padarė krata, išgabeno archyvus, areštavo sekretorių-vertėją Juozą Stilsoną ir "Kovos" administratorių Juozą Šukį. K. Vidikas su Stalioraiciu pasislėpė ir nuėjo į pagrindžio gyvenimą, o knygvėdės Baltrunytės ir raidžių rinkėjo Rudaičio nelietė.

Tada LSS centras nutarė steigti apsigynimo fondą ir paskyrė to fondo komitetą: Pirm. Ig. Matjošaitį, sekretorium A. Jenkins (šių žodžių autorių), ir išdininu Joną Šaltį. Visi brooklyniečiai. Suimtieji buvo kaltinami prieškarine veikla. Juozas Šukys, menkai susikalbęs angliškai, tai prieš jį ir kaltinimai buvo menki. Sunkiausi kaltinimai buvo suversti prieš Juozą Stilsoną.

Socialistų partijos advokatas Nelson gynė kaltinamuosius. Kauciją užstatė katalikų srovės žmonės—Abromaitis \$8,000, Sabas Mankus \$1,000 ir vieną tūkstantį trečias geros valios lietuvis, kurio pavardės šiuo tarpu neprisimenu. Viso užstato reikėjo \$10,000.

Teismas atrado kaltinamuosius kaltus. Juozą Šukį iuteisė kalėti 6 mėnesius ir jis savo bausmę be jokių ceremonijų atsedėjo. Stilsoną iuteisė kalėti 3 metus. Buvo apeliuota į aukščiausią šalies teismą, bet ir aukščia-

usias teismas patvirtino žemesnio teismo nuosprendį. LSS centro komitetas nutarė Stilsono kalėjimą neleisti. Juk revoliucija buvo tik už kampo, o veikėjų labai daug reikėjo, pinigų būvo užtenkamai surinkta užmokėti tiems geriems žmonėms, kurie kauciją užstatė (nejudoma nuosavybė), todėl kam leisti veiklų ir reikalingą žmogų į kalėjimą?

Taip ir buvo nusistatyta. Galutinis aukščiausio teismo sprendimas buvo išneštas tik 1919 m. lapkričio 10 d. Po to buvo duotos 3 dienos pasiruošti eiti į kalėjimą. J. Šukys, kaip jau sakiau, nuėjo atlikti savo bausmę, o Juozas Stilsonas panaudojo tą laiką susirasti slėptuvei ir nuo kalėjimo pasislėpė.

Atsimenu, kad prieš aukščiausiojo teismo galutiną sprendimą organizacijos vadovybėje buvo kilę ginčai, ar nebūtų geriau surinktus į apsigynimo fondą pinigus išleisti propagandai, o jei J. Stilsonas ir J. Šukys bus nuteisti, tai tegu ir atsedės paskirtą bausmę. Tam priešino apsigynimo fondo komisija—J. Šaltys, šių žodžių autorius ir Iz. Matjošaitis. Argumentavome taip, kad žmonės pinigus sudejo tam, kad vienas mūsų veiklesnių narių būtų apsaugotas nuo kalėjimo, o todėl leisti tuos pinigus kuriam nors kitam tikslui būtų aukotojų suvedžiojimas. Pagaliau taip

ir buvo nutarta, kaip mes siūlėme ir kaip pačios organizacijos buvo pradžioje nusistatytą.

1919 m. LSS suvažiavimas

Garsusis LSS suvažiavimas Brooklyne 1919 metais rugsėjo 27, 28 ir 29 dd. buvo vienas iš didžiausių ir triukšmingiausių. Tada jau dauguma buvo pakrypusi į naujus principus ir apie dvi dienas ginčijosi, ar mandatų komisija turi būti iš viršaus paskirta, ar suvažiavimo rinkta. Tas "painsus" klausimas buvo išspręstas kompromisu, kas paskatino J. Stilsoną sakyti, kad "pats kompromisas reiškia nieko kito, kaip oportunizmą." O tais laikais tai buvo baisus apkalbinimas, bet J. Stilsonas teisingai apibūdino visą tą triukšmingą įvykį, kaip momento nuotakomis gyvenamųjų žmonių išdaigą, o ne rimtą reikalo svarstymą.

Juozas Stilsono slėptuvė nuo kalėjimo buvo mano butas New York'e ant grandstryčio, žydų apgyventojų apylinkė. Mano bute po Palmer garsiųjų valymų ir reidų, buvo nemažai burdinierių. Patogumų nebuvo nė vienas, vietos mažai, bet įnamiai kai kada būdavo net po 15 ir čia buvo kone visos konspiratyvės organizacijos centras.

I Rusiją ir atgal

Pradžioje 1920 m. Stilsonas gavo nurodymus iš partijos centro komiteto vykti į Rusiją. Mes jį prirengėm, papuošėm ir kaip reikiant išleidome olandų laivu į Europą. Viskas ejo lyg sviestu patepta, tik bėdos buvo su kalba—dočmanai nemokėjo nei lietuviškai nei angliškai, o Juozas nesuprato jų kalbos, tai visa komunikacija buvo atliekama pirštų gimnastika.

Gavau iš Juozo laišką. Pirmą iš Vokietijos, kur jam patiko žmonių gyvenimas. Paskui gavau laišką ir iš Lietuvos, kur jis buvo nuvykęs savo tėvėškės aplankyti. Iš Lietuvos jį išspūdziai buvo neblogi—žmonės po karo stengėsi geriau kurtis, geriau ūkininkauti ir visai nelaukė išganymo iš "Rytų šalelės," kaip Paleckis ir dabar dar dainuoja.

Vėliau Juozas pateko į Vilnių ir buvo ten tuo metu, kada Rusijos kariuomenė varė lenkus prie Varšuvos. Vilniuje Angarietis buvo pasirušęs vėl sukurti "Tarybų Lietuvos" valdžią, tik laukė žinių apie Varšuvos paėmimą. Ir kartą tokia žinia atėjo į Vilnių. Tai buvo klaidinga žinia, bet ji sukėlė Angariečio kompanijoje tokį džiaugsmą, kad "griekas būtų buvęs neįgerti iš džiaugsmo." Rytą metą, kada Vilniuje visiems galvos skaudėjo, atėjo įsakymas bėgti į Minską, prie Varšuvos pralaimėta!

Esant Juozui Stilsonui Vilniuje, jam teko dalyvauti viename garsiaame Angariečio mitinge, kurį Lietuvos kareiviai pavertė į lietuvišką mitingą. Mitingas buvo salėje, o ne Lukiškių aikštėje, kaip kur tai teko skaityti. Z. Angarietis mitinge pradėjo plūsti buozės ir pravardžiuoti Lietuvos karius. Kareiviai pradėjo protestuoti, o paskui juos pasekė ir civiliai žmonės ir Angarietis buvo gėdingai nubautas, o tada vienas iš kareivių paėmė vadovauti mitingui ir komunistų susauktas mitingas virto antikomunistų mitingu.

LANKOSI WASHINGTONE

Laosio ministeris pirmininkas princas Souvanna Phouma (dešinė) su valstybės sekretorium Dean Rusk kalbasi apie Laosio ateitį. Laosas ir būdamas neutralus tikisi gauti paramos iš Amerikos. Ministeris Phouma mano, kad Laosas galės išlikti nepriklausomas ir neutralus, bet ar taip bus, niekas nėra tikras. . . .

Nepaprastos vagystės

Texas valstija yra didelė. Ten viskas turi kitokias išmieras, negu kitose valstijose. Paimkim, pavyzdžiui, kad ir milijonierius. Jų yra visur, bet Texas valstijoje jų knibždėte knibžda. Ir veik visi jie yra aliejaus milijonieriai, o ne šiaip sau eiliniai biržos spekuliantai. Žinoma, yra ten ir kitokių milijonierių, bet vyrauja aliejinės veislės turtuoliai, juo labiau, kad juos veiste veisia pajamų mokesčių įstatymas, kuris leidžia nuo pelnų nuraišyti aliejaus šulinių atsargų sumažėjimą.

Jei pasitaiko ir ne taip jau gražūs dalykai, Texas valstijoje jie irgi yra daug didesni, didesnio mosto ir nepalyginamai įspūdingesni, kaip kur kitur. Štai ir dabar paaškęjo nekasdieninė vagystė tos valstijos plačiuose aliejaus požeminiuose laukuose. Pasirodo, kad aliejaus ponai dažnai mėgsta čiupti iš žemės gelmių svetimą aliejų ir tą jie daro ne iškeldami kojos iš savo nuosavybės. Kaip tai daroma?

Daroma taip: jei aliejaus koncesijos savininkas neužtinka aliejaus savo žemės sklype, o gretimose sklypuose yra požemio aliejaus, tai prie to svetimo aliejaus galima prieiti gręžiant į žemę skylę ne tiesiai į žemės gilumą, bet į žulnį. Kreivai išgręžtas šulinys gali pasiekti ne vieno, bet kelių kaimynų aliejaus atsargas žemėje, ir tokiu būdu, atsistojes ant savo žemės ploto, gali pumpuoti aliejų iš kaimyno aliejaus atsargų.

Kreivai ar įstrižai gręžtas šulinys gali pasiekti gana tolimas aliejaus atsargas, tas pareina nuo gręžiamo šulinio įžulumo. Įstatymas sako, kad žemėje gręžiamas šulinys negali būti įžulnesnis, kaip 3 laipsniai (tiesus kampas tarp stačiai į žemės vidurį gręžiamo šulinio ir žemės paviršiaus turi 90 laipsnių), bet jeigu gręžimo kampą pasukti 10, 15 ar daugiau laipsnių, tai šulinys nueis daug toliau nuo tiesios linijos, tai-

Iš Vilniaus Juozas Stilsonas, užsisėdęs ant Angariečio skarbo, išvažiuo į Minską, o iš ten į Maskvą ir po pusmėginio grįžo vėl ant grandstryčio pas mano priešėgą ant burdo.

Apie jo išpūdzius iš Rusijos pakalbėsim vėliau. (Bus daugiau)

komos į žemės centrą.

Tokiais kreivais šuliniais nemažai Texas aliejaus kasėjų pumpavo svetimą aliejų, ir apie jų žygius ne lapė nelėjo. Bet atsitiko netikėtas dalykas. Vienas aliejaus vagis, begręždamas įžulnį skylę į žemę, visai netyčia ir nenorėdamas, pataikė į kaimyno žemėje išgręžtą šulinį ir jį vienoje vietoje sugriovė. Tas atsitiko 1961 metų balandžio mėnesį.

Sugadinto šulinio savininkas pradėjo reikalą aiškinti. Aiškino pats su savo padėjėjais, paskiau pasisaukė ir valdžios žmonės ir pagaliau susekė, kad į jo šulinį pataikė vagis, kurs gręžė žemėje kreivą šulinį. Nuo tada prasidėjo tyrinėjimas. Jei gręžė vienas, tai gal ir kiti taip darė? Tuoj imtasi tikrinti aliejaus šulinių įžulnumas, ar jis kartais nėra didesnis, kaip įstatymo leidžiami 3 laipsniai. Tyrinėjimas parodė keistų, tikrai Texas masto dalykų

Texas valstijoje aliejaus kasimą prižiūri "Geležinkelio Komisija". Taip jau yra nuo senų laikų. Toji komisija jau atėmė teisę aliejų gabenti didžiaisiais vamzdžiais 335 šuliniais. Kitaip sakant, tiek šulinių nebeturė teisės išpumpuoti iš žemės aliejų parduoti. Texas valstija jau uždėjo pabaudų virš 24 milijonų dolerių kreivų šulinių kasėjams. Reikalą aiškina minėta Geležinkelio komisija, paskui į tyrinėjimą įsitraukė valstijos generalinė prokuratura, o dabar ir tos valstijos seimelis irgi pradėjo reikalą tyrinėti.

Skandalas palietė rytines Texas valstijos Hawkins ir Webster aliejaus laukus. Bet ar tikrai tuose aliejaus laukuose tokie špsoai vyko? Susidomėjo tomis vagystėmis ir Federalinė aliejaus komisija, o justicijos departamentas jau kelia bylas 53 aliejaus operatoriams už kaimynų aliejaus vogimą. Bet tai vis dar tik pradžia. Texnijos valstijos generalinis prokuroras sako, kad "mes dar neprakasinėjome nė paviršiaus" šito skandalo.

Tyrinėjimai parodė gana įdomių dalykų. Pasirodo, kad kai kurie aliejaus kasėjai jau eilę metų pumpuoja svetimą aliejų. Kiti vėl pradėjo vogti kaimynų aliejų po to, kai jų įgręžti šuliniai išdžiūvo. Vienoje vietoje a-

Kas savaitė

Vėl nauja valstybė

Šį pirmadienį gimsta nauja valstybė. Šį kartą ne Afrikoje, bet Vakarinijoje Indijoje. Tai yra Jamaica sala, kuri gauna pilną nepriklausomybę ir bandys gyventi nepriklausomai ir demokratiškai.

Jamaica jau bandė gyventi nepriklausomai federacijoje su keliomis kitomis netolimomis salomis, bet federacija greit iširo ir Jamaica salos gyventojai nubalsavo atsikratyti savo kaimynų ir gyventi savo salos ribose. Taip Vakarų Indijos Federacija sugriuvo ir dabar gimė nauja, nepriklausoma ir demokratiška Jamaica.

Jamaica sala nėra didelė, ji turi 1,600,000 gyventojų, kurių dauguma yra kilimo iš Afrikos, bet yra nemažai atvykusių iš Indijos, Sirijos, Kinijos, Ispanijos ir Anglijos. Tikrai senųjų Jamaica gyventojų, Aravak giminių indėnų ten neliko nė pėdsako.

Jamaica lieka Britų Tautų Bendruomenėje.

Alžerija ieško taikos

Nepriklausomos Alžerijos vadai, po mėnesio manevrų, tšymosi ir truputį šaudymosi, pagaliau sutarė šiuo tarpu nebesimušti ir bandyti gyventi taikoje. Rinkimai numatyta daryti rugsėjo 2 d. Kandidatus status "politbiuras," kuriems Ben Bella turi daugumą.

Artimiausia ateitis atrodo nekaip, bet jei bus išvengta pilietinio karo, gyvenimas su laiku grįš į normalines vėzes. Tik kalbos apie Alžerijos demokratiją su nepriklausomybe nutilo, nes visi žino, kad demokratijos ten nieks nematys.

Prancūzai sako, kad jau 450,000 prancūzų iš Alžerijos persikėlė gyventi į Prancūziją. Prancūzų bėgimas ir dabar tęsiasi.

Thalidomine medžioklė

Kitoj vietoj skaitytajai ras žinių apie thalidomide vaistą, kurs ne tiek gydo, kiek kenkia. Čia tik pažymėsim, kad Amerikos sveikatos priežiūros pareigūnai darė didžiulę medžioklę, gaudydami tą vaistą pas gydytojus ir privačius asmenis, kurie to vaisto atsivežė iš užsienio.

Virš tūkstančio gydytojų gavo to vaisto "išbandyti" ant ligonių. Nemažai žmonių jo atsivežė iš užsienio, kurs jis buvo plačiai garsinamas ir buvo "madoje." Sveikatos priežiūros pareigūnai turėjo surankioti tuos vaistus ir iš gydytojų, ir iš nemiegančių turistų, kurie jų parsivežė iš svetur. Medžioklė buvo ne menkesnė, kaip kriminalistus gaudant. Bet negeras vaistas jau surankiotas ir pavojus iš jo pašalintas.

Dabar visi giria vieną federalinės valdžios tarnautoją gydytoją, kad jis sutrukdė "privačios iniciatyvos" pelnų ieškotojams apnuodyti daug žmonių.

Kongo planas

Jungtinių Tautų organizacija deda pastangas sukelti į kojas visas valstybes, kad jos uadėtų Kongo provincijai

jos padėtų Kongo provincijai ta provincija ir toliau nesutiks įsijungti į bendrąją Kongo valstybę.

J. Tautų organizacija kalbina ir kelias dideles bendroves Katangoje, kad jos nutostų mokėjusios mokesčius Katangos vyriausybei ir pradėtų juos mokėti centralinei Kongo vyriausybei.

Kalbama ir apie naują konstituciją visai Kongo respublikai, pripažįstant provincijoms daugiau savivaldybės.

O jei tas viskas nepadės? Jei nepadės, tai JT organizacija gali ir vėl paleisti į darbą ginklus. Ir kodėl ne? Du kartu jau bandė, kodėl nebandyti ir trečią kartą?

Taika Naujoje Gvinėjoje?

Amerikos diplomatu E. Bunker tarpininkaujant, olandai ir Indonėzija jau susitarė dėl Naujosios Gvinėjos papuasų likimo. Ar gal teisingiau, beveik yra susitarę. Bunkerio planas yra ne kas kitas, kaip Indonėzijos kolonijinių apetitų patenkinimas, o olandai gauna progos "išaugoti veidą" ir iš N. Gvinėjos džunglių pasitraukti visai garbingai, galimai Amerikai laiminant.

Bunker'io planas numato, kad Olandija perleids N. Gvinėjos koloniją Indonėzijai "administruoti," o 1969 metais Indonėzija, Jungtinių Tautų priežiūroje, praves N. Gvinėjoje gyventojų atskilauimą, ar jie nori nepriklausomybės, ar gal nori pasilikti Indonėzijos globoje?

Skamba ne taip jau blogai, bet kas privers Indonėziją daryti gyventojų atskilauimą? Ar nebus taip kaip Kašmire?

Indonėzija, ar gal jos diktatorius prezidentas Sukarno iš N. Gvinėjos padarė savo jojamą orkluką ir mobilizuoja jėgas karui prieš Olandiją. Indonėzija jau esanti užpirkusi už vieną bilijoną dolerių ginklų Sovietų Rusijoj ir, apsiginklavusi, pradėsianti karą dėl N. Gvinėjos.

Kad karo būtų išvengta, sugalvotas Bunkerio planas. Sukarno jau yra pasiuntęs kelis šimtus parašutininčių į N. Gvinėją muštis su olandais, bet tai dar "ne karas," o tikrai užkandžiai. Karas dar būtų priešakyje. . .

Štai kodėl reikėjo taiką gelbėti, juo labiau, kad už tą taiką moka olandai ir vėliau mokės papuasai, su kurių norais Sukarno skaitysis tiek pat, kiek jis skaitosi ir su savo tautos reikalais.

J. D.

KO JIS TEN EJO?

Maskviniais kailiniais apsilvilęs į Lietuvį Tarybos suvažiavimą Chicagoje buvo atėjęs ir dr. A. Margeris. Pirmininkaujantis, jį pastebėjęs, paklausė, kokiai patriotinei organizacijai jis atstovauja. Aišku, dr. Margeris atsakyti negalėjo, todėl sumišęs tuoj išėjo iš salės. Jis negalėjo pasakyti, kad atstovauja Bonoskio, Mizaros, Margerio, Mizarienės ir Ko. "honorarinę sušaidę."

KAS NIEKO NEVEIKIA,
TO NIEKAS NEPEIKIA.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO RAŠO,
TAS DUONOS NEPRAŠO.Ką veikė Amerikos Lietuvių
Taryba

Dr. P. Grigaičio pranešimas

ALT žygiai tarp amerikiečių

ALT Vykdamosis Komitetas vienu iš pagrindinių savo veiksmų laiko — kur tik kyla Lietuvos reikalas, atitinkamai reaguoti.

DR. PIJUS GRIGAITIS

Vienas tokių klausimų, kurs jautriai palietė lietuvių visuomenės bei laisvinimo veiksmų nuotaikas, buvo Paryžiaus korespondento C. L. Sulzberger 1961 m. liepos 12 d. New York Times paskelbtas straipsnis "Berlin Birds and Baltic Bush." Jame buvo peršama mintis, kad JAV už tam tikras nuolaidas Berlyno klausimu pripažintų Pabaltijo kraštų okupaciją teisėtą.

Kadangi New York Times yra plačiai skaitomas dienraštis ir jame tilpę straipsniai turi įtakos ne tik amerikiečiams, bet ir į pasaulinės opinijos formavimą, tai dėl minėto C.L. Sulzberger rašinio kilo mūsų visuomenėje nerimas ir susirūpinimas.

Buvo imtasi žygių tuojau šį reikalą išaiškinti ir jau liepos 18 d. Vykdomojo Komiteto vardu ALT sekretorius pasiuntė motyvuotą protestą N. Y. Times redakcijai ir susisieko su Lietuvos Pasiuntinybe Washington, kur išsiaiškino, kad C. L. Sulzbergerio straipsnis išreiškia tik jo privačią nuomonę. Nei Valstybės Departamentas, nei jokia kita įstaiga tokio projekto niekur nekėlė. Straipsnio autorius parašė ALT sekretoriui padėką už jo kritiką. Padėčiai paaiškėjus, buvo painformuota lietuvių visuomenė per spaudą ir buvo išsiųstinėtas pranešimas ALT nariams ir veikėjams.

Ryškiant Lietuvos reikalą amerikiečių tarpe, 1961 m. liepos 11 d. ALT sekretorius per radiją iš Evanston, Illinois, kalbėjo amerikiečių visuomenę ir atsakinėjo į klausimus apie vykdomą Sovietų Rusijos kolonializmo politiką Pabaltijo kraštuose. 1961 m. rugpjūčio mėn. 28 d. Committee for American Education suruošė Detroit, University or Detroit, paskaitų ciklą apie komunizmą. ALT sekretorius pasiuntė literatūros ir kitos medžiagos Detroito Lietuvių Organizacijų Centrai,

pakviestam dalyvauti tenai parodoje apie Lietuvos pavergimą.

Praeitais metais Sovietų Rusija ėmė daryti atominius sprogdinimus, sulaužydama branduolinių bandymų susitarimus. ALT Vykd. Komitetas 1961 m. spalio 27 d. pasiuntė protesto telegramas, smerkiančias ir demaskuojančias bolševikų planus. Jungtinių Tautų Asamblėjos pirmininkui M. Slim ir JAV Ambasadoriui prie Jungtinių Tautų Adlai Stevenson. Iš tų abiejų institucijų buvo gautos padėkos ir pranešta, kad telegramų turiniai buvo išplatinti Jungtinių Tautų delegacijų narių tarpe.

ALT Vykd. Komiteto ir Inf. Centro pastangomis, kaip anksčiau, taip ir šiais 1962 metais, JAV Atstovų Rūmuose ir Senate buvo surengtas Vasario 16 d. proga Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 44 metų sukakties paminėjimas.

Visa eilė senatorių ir kongresmanų pasakė kalbas, kitų kongreso narių pareiškimai buvo išspausdinti kongreso darbų knygoje (Congressional Record).

Pasakytų kalbų ir minėjimų tekstai ALT Vykd. K-to pastangomis, kongresmanui Daniel J. Flood tarpininkaujant buvo išleisti atskira knygtelė ir išsiųstinėti visuomenės veikėjams ir organizacijoms.

Taip pat ALT Vykd. Komiteto paraginti skyriai ir bendradarbiaujančių organizacijų komitetai prašė visą eilę gubernatorių ir miestų merų išleisti proklamaciją Vasario 16 d. proga, ką daugelis jų ir atliko.

ALT Vykdamosis Komitetas turi amerikiečių politikų ir veikėjų tarpe asmenų, kurie rodo daug palankumo ALT veiklai ir jam padeda. Tokių asmenų tarpe pažymėtini senatorius P. H. Douglas iš Ill., spykeris J. McCormack iš Mass., atstovai W. T. Murphy, Ill., ir D. J. Flood, Pa.

Senatoriaus P. H. Douglas 70 metų sukakties proga ALT Vykd. K-tas pasiuntė specialų sveikinimą ir padėką už jo paramą, taip pat sveikinimą spykeriui J. McCormack už išrinkimo į tą vietą proga.

ALT veikla su latviais ir estais

Atskirai tenka paminėti ALT atliktus veiksmus drauge su latviais ir estais.

Kaip jau ALT nariams žinoma, pr. m. birželio mėn. 29 d., esant ALT Vykd. Komitetui Washington, buvo sudarytas iš latvių ir estų bendras Pabaltiečių Komitetas — Joint Baltic American Committee, kurio pagrindinis tikslas — sutartinai veikti pavergtųjų Pabaltijo Tautų klausimais.

Komitetui pirmininkauti

buvo išrinktas vieneriems metams Latvių Draugijos pirmininkas prof. P. P. Lejins.

Komitetas turėjo tris susirinkimus: 1961 m. lapkričio 19 d. Chicagoje, 1961 m. gruodžio mėn. 12 d. Washingtone ir 1962 m. balandžio mėn. 29 d. New Yorke.

1961 m. gruodžio 12 d. Bendrojo Pabaltiečių Komiteto nariai: estų atstovas J. Kangur, latvių — prof. P. P. Lejins, lietuvių — L. Šimutis ir dr. P. Grigaitis atsilankė Valstybės Departamente ir įteikė sekretoriui Dean Rusk bendrą memorandumą dėl Stalino padaryto kriminalinio nusikaltimo, neteisėtai pagrobiant minėtus kraštus ir vykdant juose kolonializmo politiką. Prašyta imtis atitinkamų žygių JT arba per kitus JAV prieinamus kelius atstatyti jų pavergtų tautų laisvę.

Tą pačią dieną minimas komitetas Washington, D. C., Willard viešbuty turėjo spaudos konferenciją, kurioje dalyvavo daugelio laikraščių ir spaudos agentūrų atstovai. Jiems buvo nušviesta Pabaltijo kraštų dabartinė okupacinė padėtis ir išdalinta informacinė literatūra.

Š. m. kovo 30 d. Bendrasis Komitetas pasiuntė protesto telegramą Valstybės sekretoriui D. Rusk dėl Sovietų Rusijos Washington, D.C., vaikų meno kūrinių parodos, kur Pabaltijo kraštai buvo pažymėti sąjunginėmis sovietų respublikomis. Dėl tokio Sovietų Ambasados Washington parodos organizavimo Valstybės sekretorius protestavo ir JAV Informacijos Agentūros direktorius Edward Murrow atsisakė dalyvauti oficialiame parodos atidaryme.

Š. m. balandžio 2 d. po bendrojo posėdžio New York Pabaltijo Komitetas lankėsi Free Europe Komitete ir tarpe kitų klausimų, liečiančių pavergtus Pabaltijo kraštus, išreiškė pagėdą, kad Free Europe Komiteto radijo transliacijose iš Europos būtų duodami pranešimai estų, latvių ir lietuvių kalbomis.

Paminėtina, kad pr. m. Pabaltijo Komitetas kreipėsi į JAV Prezidentą dėl Pavergtųjų Tautų savaitės paskelbimo ir buvo gauta atitinkama proklamacija.

Tačiau toji grupė savo planų neatsisakė ir vėl pradėjo skelbti, kad jų delegacija būsimai priimta š. m. vasario 16 d.

ALT vadovybė buvo patatyta vėl prieš tą pačią problemą, su kuria ji buvo susidūrusi perėit rudenį.

Šį kartą tokia separatine atskirų lietuvių veikla susirūpino daugelis visuomenės veikėjų ir net JAV kongreso nariai, kurie lietuviams jų reikaluose daug padėjo, atkreipė dėmesį, kas čia darosi, kodėl samanytojai ignoruoja ALT?

Paaikšėjus, kad delegacijos organizatoriai suklaidino Baltųjų Rūmų pareigūnus, jų pastangos nuėjo niekais, ir buvo nutarta priimti ALT delegaciją, bet ramybės dėlei nusistatyta į delegacijos sąstatą priimti du LB atstovus. Tačiau LB va-

dovybė su tuo nesutiko, reikalavo sau 4 atstovų, vėliau 6. Buvo sudarytas kompromisas. Priimta 6 LB atstovai ir susitartas sąrašas iš 21 asmens buvo pasiūstas į Baltuosius Rūmus ir toks buvo patvirtintas.

ALT sekretorius buvo įgaliotas visiems delegacijos nariams išsiųstinėti pakvietimus, kas ir buvo padaryta.

Baltieji Būmai taip pat nustatė ir delegacijos priėmimo procedūrą. Jai vadovavo ir pristatė JAV Prezidentui ALT Vykd. Komiteto Pirmininkas L. Šimutis, o pagrindiniu kalbėtoju ir memorandumo įteikėju buvo ALT sekretorius dr. P. Grigaitis. Tokiose aplinkybėse delegacija buvo priimta ir maždaug praėjo taip, kaip buvo nustatyta, išskyrus kai kurių delegatų asmeniškai padarytus ne pagal nustatytą tvarką veiksmus.

Smulkus pranešimas apie delegacijos sudarymą buvo išsiųstinėtas ALT sekretoriams visiems ALT nariams ir kitiems veikėjams, kurie to prašė.

Delegacijos priėmimas buvo didelis ir reikšmingas įvykis lietuviams, bet tenka apgaileti, kad tas buvo kai kurių lietuvių sudrums, ir po delegacijos priėmimo jie nepaliovė kelti triukšmą, kas jaučiama ir dabar. Tokia kenksminga akcija lietuvių vienybei turi neigiamos įtakos ALT darbui ir aplamai visoms lietuvių pastangoms Lietuvos laisvinimo byloje.

(Bus daugiau).

EISMO Taisyklės Privalomos Visiems

Diplomatai naudoja ypatingomis teisėmis, bet eismo taisyklės privalomos ir jiems. Čia matome kaip New Yorko ugniegesiai stumia diplomato automobilį, pastatytą prie hydranto.

Išrinkus dabartinį JAV prezidentą J. F. Kennedy, ALT Vykdamosis Komitetas tuojau pradėjo rūpintis gauti audienciją. Tą reikalą įvykdyti buvo įgaliotas ilgametis ALT veikėjas advokatas J. Grigalius iš Boston, Mass. Pr. m. liepos 17 d. buvo raštu gautas iš Baltųjų Rūmų pažadėjimas priimti ALT delegaciją, kai tik Prezidentas bus laisvesnis. Tas pažadas buvo vėl raštu pakartotas liepos 31 d.

Gavus tuos laiškus iš Baltųjų Rūmų buvo laukiama datos paskyrimo. Bet spaudoje pasirodė pranešimai, kad kita lietuvių grupė taip pat organizuoja delegaciją į Baltuosius Rūmus. Visai ignoruodami ALT, tie asmenys sakėsi veikia lietuvių Bendruomenės vardu, nors vėliau LB Centro Valdyba teisę imtis šios akcijos ir jų parinktiems į delegaciją asmenims išsiųstinėjo atsiprašymo laiškus.

ALT vadovybė, matydama, kad kiti asmenys, skelbdami LB įgalioti ruošti delegaciją pas JAV Prezidentą, įneša neaiškumų, buvo priversta teirautis Washington, kas atsitiko su duotu jai pažadu, kad bus priimta ALT delegacija.

Baltųjų Rūmų pareigūnai susigriebė padarę klaidą ir audiencijos reikalą atidėjo neribotam laikui. Tas įvykis 1961 m. gruodžio mėn. pradžioje. Jei ne sauališkas minėtų asmenų įsikišimas, neabejotina, ALT delegacija tada būtų buvusi priimta ir viskas būtų baigęsi tvarkingai, kaip kad būdavo anksčiau tokiais atvejais.

Tačiau toji grupė savo planų neatsisakė ir vėl pradėjo skelbti, kad jų delegacija būsimai priimta š. m. vasario 16 d.

ALT vadovybė buvo patatyta vėl prieš tą pačią problemą, su kuria ji buvo susidūrusi perėit rudenį.

Šį kartą tokia separatine atskirų lietuvių veikla susirūpino daugelis visuomenės veikėjų ir net JAV kongreso nariai, kurie lietuviams jų reikaluose daug padėjo, atkreipė dėmesį, kas čia darosi, kodėl samanytojai ignoruoja ALT?

Paaikšėjus, kad delegacijos organizatoriai suklaidino Baltųjų Rūmų pareigūnus, jų pastangos nuėjo niekais, ir buvo nutarta priimti ALT delegaciją, bet ramybės dėlei nusistatyta į delegacijos sąstatą priimti du LB atstovus. Tačiau LB va-

dovybė su tuo nesutiko, reikalavo sau 4 atstovų, vėliau 6. Buvo sudarytas kompromisas. Priimta 6 LB atstovai ir susitartas sąrašas iš 21 asmens buvo pasiūstas į Baltuosius Rūmus ir toks buvo patvirtintas.

ALT sekretorius buvo įgaliotas visiems delegacijos nariams išsiųstinėti pakvietimus, kas ir buvo padaryta.

Baltieji Būmai taip pat nustatė ir delegacijos priėmimo procedūrą. Jai vadovavo ir pristatė JAV Prezidentui ALT Vykd. Komiteto Pirmininkas L. Šimutis, o pagrindiniu kalbėtoju ir memorandumo įteikėju buvo ALT sekretorius dr. P. Grigaitis. Tokiose aplinkybėse delegacija buvo priimta ir maždaug praėjo taip, kaip buvo nustatyta, išskyrus kai kurių delegatų asmeniškai padarytus ne pagal nustatytą tvarką veiksmus.

Smulkus pranešimas apie delegacijos sudarymą buvo išsiųstinėtas ALT sekretoriams visiems ALT nariams ir kitiems veikėjams, kurie to prašė.

Delegacijos priėmimas buvo didelis ir reikšmingas įvykis lietuviams, bet tenka apgaileti, kad tas buvo kai kurių lietuvių sudrums, ir po delegacijos priėmimo jie nepaliovė kelti triukšmą, kas jaučiama ir dabar. Tokia kenksminga akcija lietuvių vienybei turi neigiamos įtakos ALT darbui ir aplamai visoms lietuvių pastangoms Lietuvos laisvinimo byloje.

(Bus daugiau).

Delegacijos priėmimas buvo didelis ir reikšmingas įvykis lietuviams, bet tenka apgaileti, kad tas buvo kai kurių lietuvių sudrums, ir po delegacijos priėmimo jie nepaliovė kelti triukšmą, kas jaučiama ir dabar. Tokia kenksminga akcija lietuvių vienybei turi neigiamos įtakos ALT darbui ir aplamai visoms lietuvių pastangoms Lietuvos laisvinimo byloje.

(Bus daugiau).

Delegacijos priėmimas buvo didelis ir reikšmingas įvykis lietuviams, bet tenka apgaileti, kad tas buvo kai kurių lietuvių sudrums, ir po delegacijos priėmimo jie nepaliovė kelti triukšmą, kas jaučiama ir dabar. Tokia kenksminga akcija lietuvių vienybei turi neigiamos įtakos ALT darbui ir aplamai visoms lietuvių pastangoms Lietuvos laisvinimo byloje.

(Bus daugiau).

Delegacijos priėmimas buvo didelis ir reikšmingas įvykis lietuviams, bet tenka apgaileti, kad tas buvo kai kurių lietuvių sudrums, ir po delegacijos priėmimo jie nepaliovė kelti triukšmą, kas jaučiama ir dabar. Tokia kenksminga akcija lietuvių vienybei turi neigiamos įtakos ALT darbui ir aplamai visoms lietuvių pastangoms Lietuvos laisvinimo byloje.

(Bus daugiau).

Delegacijos priėmimas buvo didelis ir reikšmingas įvykis lietuviams, bet tenka apgaileti, kad tas buvo kai kurių lietuvių sudrums, ir po delegacijos priėmimo jie nepaliovė kelti triukšmą, kas jaučiama ir dabar. Tokia kenksminga akcija lietuvių vienybei turi neigiamos įtakos ALT darbui ir aplamai visoms lietuvių pastangoms Lietuvos laisvinimo byloje.

(Bus daugiau).

Delegacijos priėmimas buvo didelis ir reikšmingas įvykis lietuviams, bet tenka apgaileti, kad tas buvo kai kurių lietuvių sudrums, ir po delegacijos priėmimo jie nepaliovė kelti triukšmą, kas jaučiama ir dabar. Tokia kenksminga akcija lietuvių vienybei turi neigiamos įtakos ALT darbui ir aplamai visoms lietuvių pastangoms Lietuvos laisvinimo byloje.

(Bus daugiau).

Delegacijos priėmimas buvo didelis ir reikšmingas įvykis lietuviams, bet tenka apgaileti, kad tas buvo kai kurių lietuvių sudrums, ir po delegacijos priėmimo jie nepaliovė kelti triukšmą, kas jaučiama ir dabar. Tokia kenksminga akcija lietuvių vienybei turi neigiamos įtakos ALT darbui ir aplamai visoms lietuvių pastangoms Lietuvos laisvinimo byloje.

(Bus daugiau).

Delegacijos priėmimas buvo didelis ir reikšmingas įvykis lietuviams, bet tenka apgaileti, kad tas buvo kai kurių lietuvių sudrums, ir po delegacijos priėmimo jie nepaliovė kelti triukšmą, kas jaučiama ir dabar. Tokia kenksminga akcija lietuvių vienybei turi neigiamos įtakos ALT darbui ir aplamai visoms lietuvių pastangoms Lietuvos laisvinimo byloje.

(Bus daugiau).

Delegacijos priėmimas buvo didelis ir reikšmingas įvykis lietuviams, bet tenka apgaileti, kad tas buvo kai kurių lietuvių sudrums, ir po delegacijos priėmimo jie nepaliovė kelti triukšmą, kas jaučiama ir dabar. Tokia kenksminga akcija lietuvių vienybei turi neigiamos įtakos ALT darbui ir aplamai visoms lietuvių pastangoms Lietuvos laisvinimo byloje.

(Bus daugiau).

Delegacijos priėmimas buvo didelis ir reikšmingas įvykis lietuviams, bet tenka apgaileti, kad tas buvo kai kurių lietuvių sudrums, ir po delegacijos priėmimo jie nepaliovė kelti triukšmą, kas jaučiama ir dabar. Tokia kenksminga akcija lietuvių vienybei turi neigiamos įtakos ALT darbui ir aplamai visoms lietuvių pastangoms Lietuvos laisvinimo byloje.

(Bus daugiau).

Delegacijos priėmimas buvo didelis ir reikšmingas įvykis lietuviams, bet tenka apgaileti, kad tas buvo kai kurių lietuvių sudrums, ir po delegacijos priėmimo jie nepaliovė kelti triukšmą, kas jaučiama ir dabar. Tokia kenksminga akcija lietuvių vienybei turi neigiamos įtakos ALT darbui ir aplamai visoms lietuvių pastangoms Lietuvos laisvinimo byloje.

(Bus daugiau).

KAS GIRDĖTI CHICAGOJE

Užsibaigė didysis Chicago karnavalas

Back of the Yards Council, kurio būstinė yra 4600, So. Ashland Ave., kiekvienais metais nuo liepos 6 d. iki rugpjūčio 2 d. surengia didžiulį karnavalą 47-os ir So. Damen gatvių kampe. Būna čia įvairiausių ratų pasivažinėjimui, progų laimės išmėginimui ir kt. įvairenybių. Karnavaluose atsilanko gausiai ir Town of Lake vietoj gyvenę lietuviai, bet šiemet niekam iš lietuvių stambesnės dovanos karnavale leimėti nepavyko.

"Darbininkų Balsas"

Šitas Lietuvių profesinių sąjungų egzilėje laikraštis leidžiamas Londone, Anglijoje rašo ne tik darbo žmonių, bet ir kiekvienam lietuviui įdomiais, aktualiais klausimais. Laikraštis išeina kas du mėnesiai ir prenumerata metams tik vienas doleris. Užsisakyti nuo rugpjūčio 1 d. galima parašius adresu — J. Janulaitis, 4520 So. Hermitage Ave., Chicago 9, Ill.

Plieno pramonės gamyba susilpnėjusi

Buvo sakoma, kad plienas yra krašto pramonės nugarkaulis. Jei jau plieno gamyba gerai vyksta, tai ir krašte visa pramonė klesti. Tačiau šiame atomo amžiuje atrodo, tas tvirtinimas yra nusenęs ir nustojęs savo reikšmės. Pokario metais plieno pramonėje vyksta ne paprastai dažnos gamyboje recesijos. Šiemet tokia recesija prasidėjo visu smarkumu gegužės mėnesį. United States Steel liejyklos, kurios yra pietrytinėje Chicagoje atleido iš darbo daug darbininkų, vyksta atleidimai ir dabar. Likusieji tedirba tik 4 dienas savaitėje. Unijos laikraštis "Local 65" pranašauja, kad ateityje plieno pramonėje geresnių perspektyvų nesimato. Daugeiui plieno darbininkų teks atsisakyti įprasto darbo ir prisiderinti kitose pramonės šakose. Labai gera, kad plieno darbininkų unija yra išsišovusi darbo sutartyje atleistiems darbininkams mokėti kompensacijas iš plieno pramonėje sudarytų tam tikslui fondų. Darbininkas, išdirbęs nemažiau dviejų metų, turi teisę į tą kompensaciją ir gauna 65% savo buvusio uždarbio, kuris pagrindin imamas po visokių įskaitymų ir ton bedarbio pašalpon įskaitoma iš valstyjos gaunama kompensacija. Bendrai paėmus šiuo laiku yra maža bedarbių eilė viešosiose bedarbių kompensacijos įstaigose Chicagoje. Žinoma, bedarbių skaičius rudenį ir žiemos mėnesiais, pasibaigus sezoniniams darbams, žymiai padidės.

Artėja rudenėlis — baigsis išvykos gamton

Gegužinių — piknikų der-

lius gausiausias būna birželio, liepos ir rugpjūčio mėnesiai. Chicago lietuvių organizacijos daugiausia savo šiuos vasarinius subvumus daro prie Lietuvių Tautinių kapinių esančiuose A. Bruzgulenės ir J. Leppos ažuolynuose. Rugpjūčio 19 d. didžiuliam Bučo piknikų sode įvyksta dienraščio "Naujienos" gegužinė, kurio susirenka gausiausiai Chicago ir kitų vietovių lietuviai. Tą pat dieną A. Bruzgulenės ažuolyne įvyksta Šakių Apskrities Klubo — žanavykų gegužinė, kurio taipgi visuomet gausiai suvažiuoja patys žanavykai ir jų bičiuliai. Pastarieji nuvyksta ir į "Naujienų" pikniką, o iš ten grįždami sustoja dažnokai pas šakiečius.

Neprikli. Lietuvos paviljonas Tarptautinėje parodoje

Chicagoje McCormick Pl. parodų ir suvažiavimų patalpose nuo liepos 25 d. iki rugpjūčio 12 d. vyksta tarptautinė paroda, kurioje dalyvauja keliolika valstybių ir įvairios JAV biznio bendrovės.

Šioje didžiulėje parodoje yra ir nepriklausomos Lietuvos paviljonas. Paviliono globėjas yra Lietuvos gen. konsulas dr. P. Daužvardis. Paviliono įrengėjas ir jo išlaidų dengėjas yra LB Chicago apygardos valdyba, remiama vietos organizacijų ir pavienių asmenų. Kiekviena parodoje dalyvaujanti valstybė turi savo grožio karalaitę. Lietuvos "karalaitė" yra Dalia Šalaitytė.

Lietuvos paviljonas ploto atžvilgiu yra nedidelis ir ne gausūs eksponatais, tačiau skoningai įrengtas, patrauklus ir parodos lankytojų mėgiamas. Pavilione išstatyti tautiniai motyvai audiniai, juostos, drožiniai, keramika, paveikslai, gintaro karoliai, sagės ir kt. Džiugu, kad toks Nepr. Lietuvą reprezentuojantis paviljonas šioje parodoje buvo įrengtas. Paviliono administraciniais įrengimo reikalais rūpinosi LB Chicago apyg. valdybos vicepirm. Bronius Nainys. Pavilione budėjo tautiniais rūbais pasirengę aukštesniųjų mokyklų Chicagoje berniukai ir mergaitės suteikdami lankytojams paaiškinimus ir informacijas apie Lietuvą. Parodos vadove, kurio išplatinta kaip suvenyro keliolika tūkstančių egzempliorių, jo 64-tas puslapis paskirtas Lietuvai. Jame yra pagrindinė informacinė medžiaga, spalvuoti Klaipėdos uosto, Vilniaus su Gedimino pilimi ir bendras krašto vaizdelis. Be to, parodos lankytojams buvo dalinamas iliustruotas 16 pl. leidinys "Lithuania," patiekias platesnę informaciją apie Lietuvą. Parodos vadinama "Little Theatre" kelio mis progomis parodos lankytojams pasirodė Chicago lietuvių meno vienietai su tautiniais šokiais, dainomis. Šį Lietuvą reprezentuojantį paviljoną įrengusiems ar bent kuo nors prie jo įrengimo prisidėjusiems priklauso mūsų visų nuosirdi padėka.

Leonardas Šimutis, Jonas Talalas ir Mykolas Vaidyla

Vienuoliktoji vieta palikta laisva naujų organizacijų atstovui.

Leonardas Šimutis, Jonas Talalas ir Mykolas Vaidyla. Vienuoliktoji vieta palikta laisva naujų organizacijų atstovui.

Leonardas Šimutis, Jonas Talalas ir Mykolas Vaidyla. Vienuoliktoji vieta palikta laisva naujų organizacijų atstovui.

Leonardas Šimutis, Jonas Talalas ir Mykolas Vaidyla. Vienuoliktoji vieta palikta laisva naujų organizacijų atstovui.

Leonardas Šimutis, Jonas Talalas ir Mykolas Vaidyla. Vienuoliktoji vieta palikta laisva naujų organizacijų atstovui.

Leonardas Šimutis, Jonas Talalas ir Mykolas Vaidyla. Vienuoliktoji vieta palikta laisva naujų organizacijų atstovui.

Leonardas Šimutis, Jonas Talalas ir Mykolas Vaidyla. Vienuoliktoji vieta palikta laisva naujų organizacijų atstovui.

Chicagoje McCormick Pl. parodų ir suvažiavimų patalpose nuo liepos 25 d. iki rugpjūčio 12 d. vyksta tarptautinė paroda, kurioje dalyvauja keliolika valstybių ir įvairios JAV biznio bendrovės.

Šioje didžiulėje parodoje yra ir nepriklausomos Lietuvos paviljonas. Paviliono globėjas yra Lietuvos gen. konsulas dr. P. Daužvardis. Paviliono įrengėjas ir jo išlaidų dengėjas yra LB Chicago apygardos valdyba, remiama vietos organizacijų ir pavienių asmenų. Kiekviena parodoje dalyvaujanti valstybė turi savo grožio karalaitę. Lietuvos "karalaitė" yra Dalia Šalaitytė.

Lietuvos paviljonas ploto atžvilgiu yra nedidelis ir ne gausūs eksponatais, tačiau skoningai įrengtas, patrauklus ir parodos lankytojų mėgiamas. Pavilione išstatyti tautiniai motyvai audiniai, juostos, drožiniai, keramika, paveikslai, gintaro karoliai, sagės ir kt. Džiugu, kad toks Nepr. Lietuvą reprezentuojantis paviljonas šioje parodoje buvo įrengtas. Paviliono administraciniais įrengimo reikalais rūpinosi LB Chicago apyg. valdybos vicepirm. Bronius Nainys. Pavilione budėjo tautiniais rūbais pasirengę aukštesniųjų mokyklų Chicagoje berniukai ir mergaitės suteikdami lankytojams paaiškinimus ir informacijas apie Lietuvą. Parodos vadove, kurio išplatinta kaip suvenyro keliolika tūkstančių egzempliorių, jo 64-tas puslapis paskirtas Lietuvai. Jame yra pagrindinė informacinė medžiaga, spalvuoti Klaipėdos uosto, Vilniaus su Gedimino pilimi ir bendras krašto vaizdelis. Be to, parodos lankytojams buvo dalinamas iliustruotas 16 pl. leidinys "Lithuania," patiekias platesnę informaciją apie Lietuvą. Parodos vadinama "Little Theatre" kelio mis progomis parodos lankytojams pasirodė Chicago lietuvių meno vienietai su tautiniais šokiais, dainomis. Šį Lietuvą reprezentuojantį paviljoną įrengusiems ar bent kuo nors prie jo įrengimo prisidėjusiems priklauso mūsų visų nuosirdi padėka.

Leonardas Šimutis, Jonas Talalas ir Mykolas Vaidyla. Vienuoliktoji vieta palikta laisva naujų organizacijų atstovui.

Leonardas Šimutis, Jonas Talalas ir Mykolas Vaidyla. Vienuoliktoji vieta palikta laisva naujų organizacijų atstovui.

Leonardas Šimutis, Jonas Talalas ir Mykolas Vaidyla. Vienuoliktoji vieta palikta laisva naujų organizacijų atstovui.

Leonardas Šimutis, Jonas Talalas ir Mykolas Vaidyla. Vienuoliktoji vieta palikta laisva naujų organizacijų atstovui.

Leonardas Šimutis, Jonas Talalas ir Mykolas Vaidyla. Vienuoliktoji vieta palikta laisva naujų organizacijų atstovui.

Leonardas Šimutis, Jonas Talalas ir Mykolas Vaidyla. Vienuoliktoji vieta palikta laisva naujų organizacijų atstovui.

Leonardas Šimutis, Jonas Talalas ir Mykolas Vaidyla. Vienuoliktoji vieta palikta laisva naujų organizacijų atstovui.

Leonardas Šimutis, Jonas Talalas ir Mykolas Vaidyla. Vienuoliktoji vieta palikta laisva naujų organizacijų atstovui.

Leonardas Šimutis, Jonas Talalas ir Mykolas Vaidyla. Vienuoliktoji vieta palikta laisva naujų organizacijų atstovui.

Iš pavergtos Lietuvos

Vėl "Garbės raštai" rusams

"Prezidentas" J. Paleckis "garbės raštus" apdovanojo Kirijenko už "vaisingą darbą žurnalistikoje ir nuopelnus vystant tarybinę spaudą", o Vladimirą Smogovą už "ilgų metų darbą statyboje."

Pagauna rusų vagį, bet—bylą prieš jį nutraukia.

Radviškių geležinkelio statybos viršininkas yra rusas Kazakov. Jis ne pėsčias vyra, moka gyventi. Jis tarnybon paskiria savo gimnastiką pat rusų Metvedevą, patvirtina sąskaitą už Metvedovo iškrautus vagonus, nors jis jokių vagonų nekrovė.

Apie tas sukybes buvo pranešta ir prokuratūrai. Tardant paaiškėjo ir daugiau visokių sukybių. Kazakov, pasirodo, sugebėjo per vienerius metus nudžiūti visokios medžiagos 1,430 rublių sumai. Viskas aišku—vagus sugautas, nusikaltimas įrodytas, bet prokuroras bylą prieš Kazakovą nutraukė.

Silta vietelė

Tokia vieta yra Šilutės rajono vartotojų kooperatyvų sąjunga, kurioje giminės susisuko lizdą.

Stankevičius—maisto produktų sandėlio vedėjas, o jo žmona—visuomeninio maitinimo įstaigų vedėja. Maziliauskas—maisto produktų sandėlio vedėjas, jo žmona—maisto produktų krautuvės pardavėja ir t.t. Stankevičius, gaudamas kuklų atlyginimą, per savo rankas perleido jau 3 automobilius ir eilę motociklų, buvo teistas už piktnaudžiavimo tarnybne padėtim. O Stankevičienės vadovaujamose įstaigose—trūkumų visokių. Teistas buvo ir Maziliauskas, bet ir jį rado tinkamiausiu užimti maisto produktų sandėlio vedėjo vietą. Jis sandėliui vadovauja, o jo žmona to sandėlio produktus prekiauja.

Armėnijos specialistas kels gyvulininkystę

(E) Kalbėdamas per Vilniaus radiją apie gyvulininkystės kėlimo reikala, Lietuvos veterinarijos akademijos rektorius doc. Šulskis t. k. pastebėjo, kad liepos mėn. prodžioje į Kauną atvyko iš Armėnijos veterinarijos specialistas, apie kurio metodą yra kalbėjęs ir pats Chruščiovas. Esą, nauju metodu kastruoti gyvulių prieauglį, gaunama 10-20% daugiau mėsos ir vilnos. Rektoriaus nuomone šis naujas metodas Lietuvoje mažai žinomas, jis, girdi, būtų naudingas. Dabar visi veterinarijos darbuotojai Lietuvoje pakviesti taikyti Armėnijos profesoriaus metodą ir jį išmokyti.

Kaip pasirengta derliui nuimti

"Kertamosios išmėtytos, kambainai be ratų" ir t.t. Taip yra javų pučiai pasirušę Šiaulių rajono "Komunizmo ryto" kolchozas. Taip rašo Tiesa liepos 25 d.

GAVOME NAUJĄ

ZODYNĄ

Lietuviškas anglų kalbos žodynas, paruošė Vilijus Peteraitis, 50¢ puslapis, kainą 7 doleriai.

Kaip rusas teisia lietuvius

Kretingos žemaičiai jau ir savo teisę nebeteis, nes ten sėdi teisėjas rusas Krylov. O kaip jis teisia rodo šis pavyzdys.

Vytauto gatvėje senutė Kristina Jablonskienė turi dviejų kambarių seną namelį. Prieš kurį laiką senutė vieną kambarį išnuomojo tarnautojui Juodžiui: jai gaila buvo Juodžio, nes jis negalėjo gauti patalpos apsigyventi, o iš antros pusės jai buvo labai reikalingi ir tie keli rubliai nuomos.

Bet Juodis po kelių mėnesių atsiskakė nuomą mokėti. Senutė kreipėsi į teismą, kuriame sėdi teisėjas Krylov, prašydamas iškelti Juodį iš kambario. Krylov nutarė Juodžio nejudinti. Senutė, nebežinodama, ką daryti, vieną kambarį pardavė Z. Daugėlaitei, kuri norėjo tame kambarielyje apsigyventi. Šį kartą jau ji iškėlė Juodį iš buto.

Ir atspėkite, kaip Krylov ją išsprendė? Jis nutarė iškelti ir daržinę senutę, jos kambarį apgyvendinti Daugėlaitei, o Juodį palikti nelieštą.

Šitaip "vyresnysis brolis" teisia Lietuvos žmones.

Skatina žvejybos produkciją

(E) Vilniuje įvykęs Lietuvos žuvies pramonės darbuotojų pasitarimas paskelbė kreipimąsi į visus Lietuvos žvejybos jūreivius, žvejus—kolchozininkus, žuvies pramonės įmonių darbininkus, inžinierius, technikus, mokslo darbuotojus ir tarnautojus. Jiems buvo primintas Maskvos nutarimas didinti žuvies produkciją (reikalaujama iki septynių milijonų tonų per metus). 1965 m., pusantro karto padidinti žuvies ir žuvies produktų sunaudojimą vienam gyventojui).

Visi skatinimai suprantami, nes žuvies sugavimas Lietuvoje yra kritęs. Pvz., jei 1960 m. (skaiciuojant 1000 tonų) žuvies buvo sugauta 118,9, tai 1961 m.—106,9. Žuvies sugavimas krito ir Latvijoje ir nežymiai pakilo tik Estijoje. Pagal statistinius duomenis, vidutiniai skaičiuojant, Lietuvos žvejai žvejyboje laiko yra praleidę vos 34,8%, o remontuose jų laivai prastovėdavo 30,5% laiko. Kelionėse Lietuvos žvejų laivai laiko praleisdavo 19,7%, gi tuose prastovėdavo (pakrovimams ir pan.) 15% laiko. Tokiai padėčiai esant, sunku tikėtis, kad labiau kiltų žuvies sugavimo produkcija. Čia ir vėl reikalingi varovai.

Partija sielojasi dėl šlubuojančio žemės ūkio

(E) Liepos 18 ir 19 dienomis Vilniuje įvyko neįprastas Lietuvos komunistų partijos centro komiteto posėdis aktualioms žemės ūkio klausimams svarstyti. Posėdis neįprastas buvo dėl to, kad jame, kaip retai kada, dalyvavo ne tik k nariai, ne tik vyriausybės viršininkai, bet ir nepaprastai didelis skaičius žemės ūkio specialistų, kolchozų ir sovchozų pareigūnų, mokslinių įstaigų atstovų ir kt. Pagrindinius pranešimus, tiksliau sakant instrukcijas, skaitė pirmasis kp sekretorius A. Sniečkus,

J.A.V. lietuviams

Š. m. liepos 27 d. sukanka 40 metų nuo to laiko, kai J.A.V. Vyriausybė pripažino Lietuvą de jure.

Tai buvo didelės reikšmės aktas. Jį lietuviai tauta, su šveivija intinai, sutiko su dideliu džiaugsmu.

JUOZAS KAJECKAS

Šios suaktyvės proga Lietuvos Tautos ir išeivijos dėmesys su dėkingumu nukreiptas į J.A.V. Jos, remdamosios laisvo tautų apsisprendimo principu, pripažino Lietuvą de jure. Kai ant Lietuvos nusileido naktis ir Sovietų Sąjunga ją okupavo, J.A.V. pasmerkė tai Sovietų smurto aktą. Jos atsiskakė pripažinti Lietuvos okupaciją. Panašiai pasielgė ir eilė kitų prietelių Lietuvai valstybių. To kilnaus nusistatymo dėka Lietuvos Valstybė ligšiol tebėra tarpautinės valstybių bendruomenės narys. Lietuvos Diplomatinė Tarnyba tebeveikia ir Lietuvos trispalvė gali ir garbingai plečvėnuos tos suaktyvės diena šios šalies sostinėje, Washingtone.

Lietuvos Laisvė ir Nepriklausomybė didelės veiklos, aukų ir ryžto vaisius. Visai teisingai Karo Muziejaus šventovėje, Kaune, buvo pažymėta, kad laisvė laimėta per aukas ir pasišventimą.

Tūkstančiai lietuvių gyvybę paaukojo ant Lietuvos aukuro, kad Jinais būtų laisva ir Nepriklausoma, kad Ji amžiais gyvuotų laisva.

Šia suaktyvine proga laiku garbinga pareiga prisiminti ir pareikšti dėkingumą žuvusiems dėl Lietuvos Laisvės. Aš reikiu taip pat giliai padėką ir visiems gyviesiems Lietuvos ir išeivijos veikėjams bei gerasirdžiams tautiečiams, kurie vienu ar kitu būdu krutėjo dėl Lietuvos. Man ypatingai malonu reikšti padėkos žodį lietuvių išeivijai J.A.V. Ji nieko iš Lietuvos sau nelaukė; ji jai

valstybinės kontrolės komisijos p-kas Olekas, eilė ministrų ir institutų vedėjų bei šiaip žemės ūkio pareigūnų. Pasigirdo, žinoma, daug kritikos. Nors pasitarimų smulkmenos dar nepaskelbtos, bet ir iš to, kas jau pranešta ("Tiesos" 168 nr. ir Vilniaus radijo liepos 19 d.), galima daryti išvadą, kad suvažiavime buvo reikiama kietai partijos reikalavimai žemės ūkiui ir kad busia imtasi "konkrečių priemonių" gamybai pakelti.

Vėl "savanorių" būrys į Kazachstaną

Liepos 24 d. iš Vilniaus traukiniu išvyko į Kazachstaną 250 lietuvių jaunuolių, žemės ūkio mechanizacijos moksleivių. Jie ten atliksią "gamybinę praktiką laukuose."

besąlyginai atidavė savo širdį, laiką ir turta.

Ji ir šiandien tebetęsia kovą už Tėvų Žemės išlaisvinimą.

Dėkoju ir už moralinę paramą, kurios iš savo tautiečių susilaukiu dabartinėje Lietuvos Atstovo pareigose. Jos sunkios, bet jas saldina pasišventėliai tautiečiai. Jų gretose dėl bendro labo smagu kovot, pavargt ir kentėt.

Lietuvių susiklausyme, vieningume ir ryžte—Tautos galybė ir šviesesnio rytojaus viltis. Kova už Lietuvos laisvę—garbinga ir dekinga kova. Tat teskim pasišvesti ir išverti iki galo. Neklauskim, kaip ilgai. Pasišventimo mūmose turi būti daugiau Lietuvos išlavinti, negu okupanto ryžto mindžioti Lietuvos žemę ir jos šventąsias teises.

J. Kajeckas,

Lietuvos Atstovas

Washington,
1962. VII. 27 d.

138 KNYGOS PARASŲ

1962 m. liepos 27 d. suėjo 40 metų, kai J.A.V. pripažino Lietuvą, Estiją ir Latviją de jure.

Lietuvos atstovu Washingtono tuo metu buvo Voldemaras Čarneckis, o JAV Iga-liotinis (Commissioner) Pabaltijo kraštams buvo Ewan E. Young, rezidavęs Rygoje. 1922 m. liepos 28 d. jis oficialiai pranešė Lietuvos, Estijos ir Latvijos Užsienų Reikalų Ministeriams apie JAV Vyriausybės de jure pripažinimą. Valstybės Departamentas Washingtono savo keliu pranešė Amerikos spaudai apie tą įvykį tos istorinės dienos rytą.

Šis pripažinimo faktas buvo su dideliu džiaugsmu ir pasitenkinimu sutiktas Lietuvoje ir išeivijoje JAV.

Lietuviai išeivijoje daug pasidarbavo, kad Lietuvos de jure pripažinimas būtų gautas. JAV lietuviai, amerikiečių padedami, veikė ir Baltuosius Rūmus, ypač Prezidentų Woodrow ir Warren G. Harding laikais.

1921 m. gegužės 31 d. Prezidentui Harding buvo įteikta peticija su milijonu parašų, prašanti Lietuvą pripažinti de jure. Ta peticija buvo įrašyta į 138 knygas, kurias po vieną nešė lietuviai delegatai.

JAV pripažinus Lietuvą de jure, Lietuvos ir JAV santykiai gražiai vystėsi diplomatinėje, politinėje, ekonominėje ir kultūrinėje srityse.

Prisimintina, kad visos JAV su Lietuva pasirašytos sutartys tebėra galioje. JAV Vyriausybė nepakėitė savo nusistatymo Lietuvos atžvilgiu. Šiandieną ji jo tebesilaiko.

JAV pasmerkė Lietuvos okupantą ir Lietuvos užgro-bimo nepripažino ir nepripažįsta. Tai buvo įvairiomis progom pakartotinai patvirtinta.

LIETUVOS ATSTOVAI

Lietuvai Nepriklausomybę paskelbus, Lietuvos Vyriausybė tuojau ėmėsi žygių paskirti Lietuvos atstovą į JAV. Štai chronologine tvarka sąrašas Lietuvos atstovų JAV:

Jonas Vileišis, neoficialus Lietuvos atstovas nuo

KABILJOS KALNIEČIŲ VADAS

Alžėrijos kalnuose gyvenančių berberų vadas, laikinosios vyriausybės vicepirmininkas Belkacem Krim (kairė) kalbasi su pulk. Mohand el Hadj. Krim sako, kad berberai ginsis nuo Ben Bellos, kuris stengiasi nuversti laikinąją vyriausybę ir atsistoti priešakvienpartinės valdžios.

Dan Kuraičio "Apgailestauju"

Praeitame numery buvo rašyta, kad į Vilnių nukeliaus Dan Kuraitis buvo išprieivartautas parašyti lais-ką, kurs buvo išspausdintas Vilnyje. Buvo rašyta ir tai, kad jį palyginsime, kai gausime Tiesą.

Dabar tą Tiesos numerį (liepos 25 d.) jau gavome. Jame yra įdėta minėto lais-ko foto nuotrauka. Laiskas prasideda ne "Apgailestauju," kaip Vilnis atspausdino, bet tiesiai "Tiesos redakcijai". Tačiau ir Tiesa didelėmis raidėmis parašė "Apgailestauju," o žemiau įdėta minėta nuotrauka, jos spausdintas tekstas ir šitoks Tiesos redakcijos žodis:

"Kaip jau buvo "Tiesoje" rašyta, į Tarybų Lietuvos sostinę Vilnių buvo atvykęs Dan (Danielius) Kuraitis.

"Savo laiku Dan Kuraitis buvo parašęs knygą, šmeiziančią Tarybų šalį. "Tiesos" korespondentui Dan Kuraitis, atvykęs į Vilnių, papasakojo apie savo teigiamus įspūdžius. Rysium su tuo "Tiesoje" Nr. 168 (5912) buvo išspausdintas straipsnis "Du Dan Kuraičio veidai."

"Savo viešėjimo Vilniuje metu Dan Kuraitis susipažino su Tarybų Lietuvos sostinės istoriniais ir architektūriniais paminklais, lankėsi naujai stato-

muose miesto kvartaluose, parodose, parduotuvėse.

"Jis taip pat buvo Paneriuose, Trakuose, savo tėvėskėje. Išskridamas iš Vilniaus, Dan Kuraitis "Tiesos" redakcijai įteikė tokį laišką:

Tas laiškas jau buvo Keleivio Nr. 31 atspausdintas, tik jame Vilnis, iš kurios jis buvo paimtas, buvo išleidu-si šiuos du sakinius:

"Ne vien, kad jis yra tvarkingas, bet ten dar įrengtas muziejus, parodantis Vilniaus kūrimo-si istoriją.

"Malonu buvo, užlipus ant kalno viršūnės, pamatyti visa Vilnių, kuris yra atstatomas su dideliais apartamentais—namais ir gražiai atrodančiu už Neris upės stadionu."

Atkreipkite dėmesį į redakcijos žodį. Kaip gudriai jame meluojama! Kuraitis Tarybų Lietuvą šmeizė, kol joje nebuvo buvęs, o dabr atvažiavo, "susipažino" ir tuoj apgailestauja tą, ką apie ją rašė. Viskas taip lengvai, savanoriškai, kaip svies-tui patepta!

Mes jau rašėme, kad Dan Kuraitis buvo išprieivartautas. Kuraitis šiuo metu jau Sovietų Sąjungą yra aplei-dęs. Palauksime jo grįžtant į Chicago, tada jis paaiškins, kaip visa tai įvyko.

Tuo tarpu JAV bolševikė-liai džiaugiasi, kaip geležė-lė radę, tuo išprieivartautu Kuraičio "apgailestavimu" ir Kuraičio tariamu žodiniu pareiškimu, kad jo knyga "A-napus geležinės uždangos" redaktorius K. August-Augustinavičius suredagavo taip, kaip jam į galvą atėjo, ko pats Kuraitis nebuvo parašęs. Tuo pasiremdami, tie Maskvos pastumdėliai šaukia kad August sukūrė ir Naujienose spausdintus įdo-mius, bet komunistams ne-palankius, ekskursantų Či-kagetės, Klaipėdiškio, K. Ukelio ir kt. įspūdžius.

Kita proga Vilnies ir Lais-vės ponai gal pasakys, kad K. August "sufiksino" ir Zlotnikienės, net Bakšio į-spūdžius, kurie tap pat plak-te plaka komunistų tvarką Lietuvoje.

Tikrai vargšai tie mūsų bolševikėliai! Jie visai-p stengiasi Maskvos baurius darbus pateisinti. Nepavydė-tina pareiga. Bet juk šuneliai turi savo šeiminkui loti.

PROF. M. BIRŽISKOS SUKAKTIS

Lietuvos nepriklausomybės akto signatarui, žymiam kultūrininkui, daugelio knygų autoriui prof. Mykolui Biržiskai šių metų rugpjūčio 24 d. sukanka 80 metų. Los Angeles lietuviai, kur prof. M. Biržiska dabar gyvena, tą suakty rengiasi iškilmingai paminėti rugsėjo 30 dieną.

Minėjimui rengti sudarytas šitoks komitetas: pirm. Ed. Arbas, V. Irlėkienė, inž. J. Jodelė, mjr. K. Liaudanskas, inž. Br. Stancikas ir inž. V. Varnas.

Tuo reikalu išleista at-sisaukime Komitetas rašo:

"Profesorius Mykolas Biržiska priklauso visai lietuvių tautai, brangus kiekvienam lietuviui, todėl visi laisvojo pasaulio lietuviai kartu su Los Angeles miesto lietuvi-ais kviečiami minėti garbin-gojo suaktyvininko gim-tadienį. Komitetas maloniai kviečia visus laisvojo pasaulio lietuvius jungtis į minėji-mą savo sveikinimais suak-tivininkui. Lietuvių politi-niai, bendruomeniniai, kul-tūriniai sambūriai, pavieniai mūsų garbingieji pareigūnai ir visi lietuviai maloniai kviečiami sveikinti garbin-gą suaktyvininką.

"Kelių pastarųjų metų bė-gyje profesorius šeima tu-rėjo skaudžių nelaimių. Šiais metais profesorius Mykolas Biržiska buvo sunkiai susir-gęs, gulėjo ligoninėje, dabar yra nuolatiniame gydymojo ir artimųjų priežiūroje. Mate-rialinė jo būklė sunki. Komitetas maloniai kviečia šia proga kartu su sveiki-nimais siųsti ir auką garbin-gojo suaktyvininko sunkiai būklei palengvinti.

"Sveikinimus ir aukas-do-vanas (čekius, money or-ders) siųsti komiteto nario inž. V. Varno adresu: (V. Varnas, 800 N. 38th Ave, Los Angeles 38, Calif.).

CEKOSLOVAKIJA

Kolchozų padarinys — maisto trūkumas

(E) Ne tik rytų vokiečiai, bet ir čekoslovakai susidūrė su sunkumais maisto srityje. Pagal pranešimus iš Vienos, apie ūkininkų sunkumus Čekoslovakijoje liudija prezidento Novotny įsakymas į ūkius pasiūti tūkstančius jau-nų moksleivių. Pragoje ir ki-tuose miestuose buvo pritrū-kę mėsos ir ties krautuvėms stovėjo ilgiausios eilės. Pa-gal pačių čekų duomenis, nuo šių metų pradžios mėsos pristatymai smuko ir pasiekė apie 10,000 tonų mažiau, kaip buvo planuota. Susidu-riama su sunkumais ir ap-rūpinant gyventojus vaisiais, daržovėmis ir bulvėmis. Čekoslovakija, seniau turėjusi pavyzdinę pramonę, gerai išvystytą žemės ūkį, dabar yra geras pavyzdys, kaip prie bankroto veda komu-nistinių planų biurokratija. Tai ryškiausiai pastebima žemės ūkyje. Kai 1956 m. vos pusė visos dirbamos žemės ploto (49%) priklausė vadinamam socialistiniam sektoriui (kolchozai su sovchozais), tai 1958 m. toji kolektyvizacija jau buvo pasie-kusi 81%, o 1960 m. pabaigoje 91%. Taigi kolchozai įvesti paskubomis, ir už tai čekų tauta turi apmokėti... maisto trūkumais; be to, kolchozininkai menkai do-misi didinti maisto produk-tų gamybą.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

— Sustok, tėve, pasikalbėsim.

— Siur, Maiki, kad sustosiu. Juk dėl to ir ateinu, kad noriu pasikalbėti. Pereitą sykį tu man bijai, kad ta Jadvyga, ką paliokai apžėnijo su mūsų Jogaila, buvo kilusi iš vengrų tautos, ar ne?

— Ne tik tai Jadvyga buvo vengrų kilmės, tėve, bet ir antroji Jogailos žmona buvo vengrė.

— Ar tai jis turėjo dvi pacias?

— Antrą žmoną jis vedė jau mirus Jadvygai, tėve. Jadvyga buvo išgyvenus su juo 13 metų. Antroji mirė po 14 metų. Tada Jogaila vedė trečią žmoną, 37-rių metų turtingą našlę. Ši buvo jau lenkė. Deja, po puse metų ir ši mirė.

— Ar Jogaila tada buvo dar vis karalius?

— Taip, tėve.

— Nu, tai jam reikėjo našliedniko.

— Sakyk — įpėdinio, ne „našliedniko“.

— Ale vistiek reikėjo, ar ne?

— Suprantama, kad karaliui įpėdinis reikalingas. Bet Jogaila vaikų neturėjo, todėl vedė ir ketvirtą žmoną. Šita jam išpiršo Vytautas. Tai buvo jau lietuvaite, Alšėnų kunigaikščio duktė Sofija, su kuria Jogaila susilaukė dviejų sūnų. Pirmasis Jogailos ir Sofijos sūnus Vladislovas tapo Vengrijos karalium, bet kariuomenės su turkais už Vengriją buvo užmuštas.

— Kažin, Maiki, ar tu nemeluoji, kad lietuvis buvo Vengrijos karalius?

— Buvo, tėve, buvo. Bet krito ties Varna.

— Kokia varna?

— Tai buvo uostas prie Juodosios jūros, tėve. Dabar jis priklauso Bulgarijai. 1444 metais vengrų armija tenai kovėsi su turkais, ir tose kautynėse dalyvavo Vengrijos karalius Vladislovas, lietuvis.

— Tai kodėl aš to ligšiol nežinojau? Juk tai unaras mūsų tautai.

— Vėliau, tėve, Vengrija turėjo dar du lietuvių karalius, kilusius iš tos pačios jogailaičių giminės. Tėvas ir to nežinai.

— Ju beč jur laif, kad nežinau. Ir kaip čia žmogus

gali žinoti, kad niekas niekur apie tai neparašo? Knygų yra prirašyta daug, visokių romanų pripekiota tiek, kad, atspirašant, nors šakėmis kabink! Bet koks iš tų talabaičių pažitkas? Skaityk jas kaip nori, iš vieno galo ar iš kito, vistiek nieko ne-sužinosi. Kaip buvai duras, taip ir būsi.

— Vadinamųjų „romanių“ tėve, ir aš neskaitau. Bet mes turim ir gerų knygų, tėve. Yra rimtų istorijos veikalų. Iš jų galima gerokai pažinti mūsų Lietuvos praeitį ir jos santykius su kaimynais.

— Nu, tai pasakyk, iš kur tie vengrai atsirado, ir kaip jie su mūsų tauta susifren-tavo?

— Vengrija, tėve, savo laiką buvo stipri valstybė Europos vidury. Jos karalystė buvo įsteigta apie 1000 metų po Kristaus. Pirmutinis jos karalius vadinosi Steponas, kurį dabar vengrai laikia šventuoju. Jo ainiai valdė Vengriją per 500 metų. Bet 1526 metais Vengrijos karalius Liudvikas buvo užmuštas kare, nepalikdamas sosto įpėdinio. Tuomet Austrijos kunigaikštis Ferdinandas vedė jo seserį, patapdamas Vengrijos karalium. Vengrija tuomet buvo sujungta su Austrija ir išbuvo dvilypė monarchija iki Pirmojo Pasaulinio Karo. Per tą karą Austro-Vengrija subyrėjo ir iš jos pasidarė 3 respublikos: Jugoslavija, apkarpyta Vengrija ir sumažinta Austrija.

— Ale tu, Maiki, nepasakei, iš kur vengrai atsirado. Ar jų tauta mums gimininga, ar ne?

— Atsakymo į tuos klausimus, tėve, reikėtų ieškoti labai tolimoje praeityje, o ta praeitis nelabai aiški. Tyrinėdami tautų praeitį, mokslininkai ieško pėdsakų tautų kalbose. Ir jie tvirtina, kad vengrų kalba yra gimininga estų ir suomių kalboms, o tų kalbų lopšinė buvusi už Uralo, apie Altajaus kalnus, taigi Azijoje. The Practical Encyclopedia taip ir sako, kad vengrų tauta yra susidariusi iš altajiskų klajoklių. Taigi tos pačios kilmės turėtų būti ir estai, ir suomi. Ir jų kalbas kalbininkai sieja į vieną uraliskų kalbų grupę. Bet kada

tos tautos atėjo iš Azijos Europon, niekas nežino.

— Na, tai denkiu, Maiki, kad nors apytikriai šitą biznį man išvirozėjai. Galėsiu ir Zacirkai tą pasakyti.

LENKIJA

Vengtinį ryšiai su vakariečiais

(E) Lenkijos jungtinės darbo (komunistų) partijos centro komitetas išpėjo visus lenkų rašytojus ir žurnalistus vengti kontaktų su jų kolegomis iš Vakarų kraštų. Esą, tokiems ryšiams esant, į kapitalistinius kraštus patenka įvairios politinės informacijos, ir tai gali būti žalinga partijai. Nors ir ne viešai, tačiau už tokių ryšių palaikymą išpėjimo nebojantiems gresia sunkios bausmės. Tuo pačiu metu lenkų partijos ek puolė lenkų publicistus, kurie, girdi, per daug karštai domisi vakarų klausimais ir maža dėmesio kreipia į socializmo pasiekimus. Propagandinių požiūrių per silpnai esą svarstomi lenkų-soviety santykiai. Duota su-prasti, kad ateityje lenkų spauda turinti žymiai daugiau dėmesio skirti sovietų politikos siekimams.

AURORA, ILL.

Grįžo dr. V. Sruogienė Kolegijos profesorė dr. Vanda Sruogienė sugrįžo iš Kanados, kur ji atostogavo kartu su Bylaičių šeima.

Pakalbinkime draugus, kaimynus ir pažįstamus užsakyti „Keleivį.“ Kaina metams penki doleriai.

NAUJAUSIOS KNYGOS

TAUTŲ KAPINYNAS SIBIRO TUNDROJE, H. Tautvaišienės šiuurpis atsiminimai iš Sibiro vergijos, 134 psl., kaina \$1.25.

LIETUVIŲ ISEIVIJA AMERIKOJE, St. Michelsono vaizdžiai parašyta šio krašto lietuvių istorija, 500 puslapių, kaina minkštais viršeliais \$4.00, o kietais \$5.00.

NEPRIKLUSOMA LIETUVA STATANT, Rapolo Skipicio atsiminimai, 441 psl., kaina. . . \$5.00

VIENTISI MEDŽIAI, romanas, parašė Aloyzas Baronas, 117 psl., kaina \$1.50

ANGLŲ KALBOS GRAMATIKA, 215 psl., kieti viršeliai, kaina. . . \$3.50

TUŽŲ KLUBAS, Antano Tulio 11 novelių, 196 psl., kaina. . . \$3.00.

VEIDU PRIE ŽEMES, parašė Kotryn aGrigaitytė, 13 novelių, 204 psl., kaina \$2.00.

LIETUVIŲ ISEIVIJA AMERIKOJE, parašė Stasys Michelsonas, 500 puslapių, gausiai iliustruota kaina minkštais viršeliais \$4.00, kietais. . . \$5.00.

RAŠTAI — STRAIPSNIAI, ATSIMINIMAI, parašė Juozas Liudžiūnas, 246 puslapių, kaina. . . \$3.00.

ATSIMINIMAI APIE JUOZĄ LIUDŽIŲ, parašė Petronėlė Liudžiūnienė, 88 psl., kaina. . . \$1.00.

Tas knygas galima gauti Keleivio administracijoje: So. Boston 27. Mass. 636 E. Broadway,

LIETUVIAI KITUR

VOKIETIJA

Rinkimams praėjus

Liepos 8 d. rinkome Vokietijos Lietuvių Tarybą. Kandidatų buvo 36 asmenys. Jų tarpe buvo dvi moterys, du darbininkai, visi kiti iš inteligentijos sluoksnio — kunigai, mokytojai, tarnautojai ir t.t., jauniausias 25, seniausias 73 metų amžiaus. Žvilgtelėjus į kandidatų sąrašą, galėtume manyti, kad Vokietijoje gyvena vien lietuviai inteligentai, ir kad ten dėl lietuviybės išlaikymo nėra ko baimintis.

— Bet taip nėra. Žiūrėkite, kandidatų sąraše vyravo senesnio amžiaus žmonės, o kame yra jaunoji karta? Jį dingsta. Išskyrus Vasario 16 gimnazijos jaunimą, jo niekur kitur nematyti.

Antras dalykas. Vokietijoje lietuvių gyvena ne mažiau kaip 7,000, o rinkimuose teturėjo teisę dalyvauti (buvo sumokėję nario mokestį) tik 2,181, iš kurių te-balsavo 1,608.

Tai liūdni faktai. Juos turėtų visuomet atsiminti. Jie kiekvienam, kurios tikybos ar pasaulėžiūros bebūtų, turėtų rodyti, kad šitokia lietuvių padėtis Vokietijoje yra arčiausias kelias į žydo bičių likimą. Jie neteikia paguodos tiems, kurie nemano, kad geriausia apsauga nuo išnykimo yra prisitaikymas aplinkybėms.

Rinkimai neapsiėjo be agitacijos. Agitacinis lape-lius kai kurie kandidatai net kiekvienam rinkėjui į namus pasiuntė.

Vienas tokių lapelių skelbė, kad reikia balsuoti už tuos, kurie „neekvoja sudėty Bendruomenės pinigų, bet kurie sąžiningai, garbingai atlieka pareigas.“

Ir kaip tik vienas iš tų „garbingųjų“ sugebėjo per vieną rinkimų laikotarpį pasireikšti 3 grupių sąrašuose. „Garbingas“ balsų gaudymas. Ir toks žmogus jau keltiną kartą patenka į Krašto valdybą.

Šį kartą išrinktųjų Tarybos narių tarpe yra viena moteris mokytoja, 4 katalikų ir 1 evangeliku kunigai, du mokytojai, vienas dipl. ekonomistas, vienas inžinierius, vienas teisininkas ir t.t.

Linkiu naujajai Tarybai sėkmės, ypač pakantos, kurios Lietuvių Bendruomenei Vokietijoje daugiausia ir trūksta.

Ukmergiskis

KANADA

Vakarų kanadiečių moksytuvai

Filosofijos mokslų daktaras Vincas Vycinas, studijavęs Lietuvos Vokietijos bei Jungt. Amerikos Valstyvių universitetuose, parašęs čia porą filosofijos srities veikalų anglų kalba, gyvenęs Pittsburgh, Pa., ir Cottage Grove, Oregon, šiemet tapo pakviestas Prince George universiteto Britų Kolumbijoje. Kanados vakaruose, dėstyti ten filosofijos mokslus. Pakvietimą priėmė ir su savo šeima (žmona ir dukterimi) jau apsigyveno naujoje vietoje — Prince George, B. C.

Atliekamu nuo savo darbo kolegijoje laiku jis numato tirti smulkesnio masto lietuvių glaudaus įsikūrimo galimybes vakarinėje Kanadoje.

je, kurioje labai sveiko klimato sąlygos yra visai tinkamos mūsų tautiečių įsikūrimui.

Daug ten girių (eglės, drebulės, beržai, alksniai, karklai...). Gausu ežerų ir žuvingų upių. Miskuose slampinėja net stambūs elniai (moose). Vidutinė metų temperatūra tinka mums — šiauriečiams. Vėsios saulėtos vasaros, šaltos, lengvai pakeliamos žiemos be vėjų. Gamtos vaizdai labai pri-mena mūsų tėvynę. Vietos geografinė šiaurės platumas, o todėl ir dienų ilgumas įvairiais metų laikotarpiais nesisiskiria nuo Lietuvos. Žemė naujakuriams yra suskirstyta į plotus po vieną kvadratinę mylią (640 akrų — apie 259 hektarų). Iš valdžios galima pirkti ir ketvirtį to ploto (160 akrų) už maždaug 800 dolerių. Arti gerų kelių kaina yra aukštesnė — apie 1,500 dol. už 160 akrų. Žemės graibstomos pačių kanadiečių bei amerikiečių iš Washingtono valstijos, iš Oregono ir ypač iš Kalifornijos.

Dar galima tikėtis metų kitų laikotarpyje surasti gerų neįpirktų vietų greta viena kitos ir kurti gretimus lietuviškus ūkius. Išgytoje žemėje būtino apsigyvenimo sąlygos šiuo tarpu nestato: apsigyventi galima bet kada. Be žemės ūkio, galimi yra pašaliniai verslai: žvejyba, miško apdirbimas, statyba ir panašūs darbai.

Suinteresuoti įsikūrimu Britų Kolumbijoje galėtų kreiptis laiškais šitokių adresu:

Dr. Vince Vycinas, Prince George College, Prince George, B.C., Canada.

Z. Kn.

WORCESTER, MASS.

Serga B. Klimienė

A. ir B. Tomkų duktė Bronė Klimienė sunkiai sirgusi, gydosė šv. Vincento ligoninėje. Linkiu ligonei greičiau pasveikti.

J. Šalaviejus išvažiuo

į Atlantą

Dar visai nepasveikęs Juozas Šalaviejus su žmona išvažiuo pas savo dukterį ir žentą Cernak, kuris tarnauja pulkininku JAV kariuomenėje Atlantą, Ga., mieste.

Kuria šeimą

Edvardas G. Valinskas ir Dorothy Palevičiūtė, abu mokytojai, sutarė sukeisti žiedus ir sukurti lietuvišką šeimą.

Nauja salė Maironio parke

Naujosios salės Maironio parke atidarymas bus šį sekmadienį, rugpjūčio 12 d. Bus įvairi programa.

Banketas Vytauto parke

Lietuvai Remti Draugijos I skyrius rugsėjo 23 d. I val. popiet Vytauto parke rengia banketą.

Newarko seimus atsiminus

SLA priešseiminiam vakarė mačiau labai talentingą jaunimą, jo tarpe sėdusios Jokubaitės iš Clevelando, gražuolė Zitą Sukauskaitę iš Detroito, prieš pusantros metų atvykusią iš Lietuvos, ir kt.

J. Krasinskas

PUSĖ ASILO, PUSĖ ZEBROS

Manilos (Filipinuose) zoologijos sode asilui leido „paromansuoti“ su zebrene, ir štai kokios to romano pasėkos: asilo ausys, zebros kojos ir kailiniukai.

JAV ir nusiginklavimas

Neramiam šiuo laikų pasaulyje, vykstant krizėms Laose, Pietų Vietname, Berlyne ar kitur, yra lengva pamiršti didžiausią dabartinę problemą: Ar taika bus pasiekta nusiginklavusiam pasaulyje, ar ginklų lenktynės, vedančios į atominį karą?

Tai klausimas, kuris yra diskutuojamas septyniolikos tautų konferencijoje, Zenevoje. Kadangi mūsų visų gyvenimas gali priklausyti nuo teisingo atsakymo į šį klausimą, tai juo negalime nesidomėti.

Tokia plati ir komplikovota problema, kaip visiškas nusiginklavimas, gali atrodyti virš parkiro piliečio galios ribų. Tačiau vieša nuomonė krašte ir užsienyje gali būti lemiamas veiksnys. Sudarant šią viešą nuomonę, kiekvienas mūsų galime dalyvauti, pirmiausia, gerai susipažindami su reikšmingais mūsų valdžios siūlymais ir, antra, sudomindami Amerikos programą kitus.

1962 m. balandžio mėn. JAV-ės patiekė septyniolikos tautų konferencijai Zenevoje bendro ir visiško nusiginklavimo sutarties metmenis. „Šie sutarties metmenys“, pasakė prezidentas Kennedy, „turi plautis ir ypatingus pasiūlymus, kokius tik JAV-ės ar bet kuris kitas kraštas gali duoti nusiginklavimo atžvilgiu.“

Arthur H. Dean, Amerikos delegacijos pirmininkas nusiginklavimo konferencijai, taip nusakė pagrindinę JAV-ių filosofiją: pirma, sustabdyti ginklų lenktynes, antra, pradėti mažinti dabartinius ginklus ir kariuomenę ir, galiausia, sulikviduoti visus karinius įrengimus.

Trumpai, JAV-ių sutarties metmenyse yra numatyta pasiekti nusiginklavimo trimis stadijomis, kurių gale pasiektų tik tos ginkluotos pajėgos ir ginklai, kurių reikia tvarkos palaikymui kraštuose ir Jungtinių Tautų karinėms pajėgoms. Amerikos planas yra taip sudarytas, kad jokia galia negalėtų viršyti kitos palaipsniui sumažinant nusiginklavimą, kariuomenės bazes, ginklus bei atominis pabūklus.

Pirmoje nusiginklavimo stadijoje mes pasiūlėme su-

mažinti JAV-ių ir Sovietų Sąjungos ginkluotą pajėgą ligi 2,100,000 kiekvienam kraštui. Be to, visi ginklai ir ir reikiamų atominiam ginklams medžiagų pristatymo sistema, kaip B-52, Atlasas, Titanas, turėtų būti sumažinti 30%, visokių medžiagų produkcija atominiam ginklams turėtų būti sustabdyta, ir masinės destrukcijos ginklai turėtų būti uždrausti vartoti erdvėje. Šių paragrafų punktai yra aiškiai nurodyti JAV-ių sutarties metmenyse.

Be to, JAV-ės reikalauja palaipsniui ginklų sumažinimo, kurie gali būti geriau sukontroliuojami. Ši visų nusiginklavimo proceso studijų kontrolė yra svarbus elementas Amerikos siūlyme. Yra reikalaujama tarptautinės organizacijos sukūrimo Jungtinių Tautų ribose.

Zinoma, yra daug kitų elementų, kaip, pvz., sutartys nelaukiant užpuolimą išvengti, palaipsniui tautinių pajėgų pakeitimo stipria Jungtinių Tautų taikos kariuomene, sprogstančių medžiagų panaudojimo taikings tikslams ir taikingo bendradarbiavimo erdvėje. Visi šie punktai yra gyvybiškai pasiūlytos sutarties dalis.

Taika nusiginklavusiam pasaulyje yra visų žmonių viltis. O tačiau labai maža žmonių dalis šiame ir kituose kraštuose žino apie ypatingus nusiginklavimo siūlymus, diskutuojamus Zenevoje. Yra svarbu, kad Amerikos planas būtų plačiai supažindintas krašte ir užsienyje ir kad veiksminga vieša nuomonė būtų sudaryta.

JAV siūlomo nusiginklavimo metmenis anglų ir lietuvių kalbomis veltui galima gauti parašius šiuo adresu:

American Council for nationalities service, 20 W. 40th St., New York 18, N.Y.

Skaityk Stasio Michelsono parašytą knygą „LIETUVIŲ ISEIVIJA AMERIKOJE.“ 500 puslapių, daug paveikslų, gal ten ir save pamatysi. Kaina minkštais viršeliais \$4.00, kietais \$5.00.

MOTERŲ SKYRIUS

STEPONAS KAIRYS

Iš kūdikystės atsiminimų

SULAUKĖS ŽIEMOS, LAUKSIU PAVASARIO

Pavasaris

(Tęsinys)

Man beveik nepastebėjus, įvyko svarbus posūkis mano gyvenimo kelyje.

Ramiai praleidau Sekminių pirmąją dieną ir, kapus šilvelyje aplankęs, rytojaus dieną galvoje nebeturėjau nieko, kas reiktų toliau daryti. Bet vis tik būta kito, kas turėjo už mane ir apie ryt dieną pagalvoti. Ir tai būta mano tėvelio. Turbūt, jam buvo aišku, kad Antosė, man gelbėdama skaityti, yra viską davusi, ką tik pati galėjo. O kas toliau?

Mūsų lietuviškame Užnėvėžiu (mūsųškai tariant, Užnėvėžiu) kaime, kiek atsimenu, buvo dvi "pūstynės", priklaiusios dvarininkams Mingailai ir Beresnevičiui. Vieną jų nuomojo žydai Berelis, ir toje sodyboje, mano atsiminimu, nebuvo jokių trobesių. Antrąją "pūstynę" nuomojo šlektas Satkauskas, gyvenęs sukrypusioje, į žemę įaugusioje dūminėje grytelėje. Tą niūrų, bet mandagų kaimyną, kalbėjusį tik lenkiškai, dar ir aš atsimenu. Šatkauskai vaikų neturėjo. Abidvi tas "pūstynės" nupirko tėvelis. Mingaila jaunasis turėjo kiek vargo ir šaukėsi teismo, kai Satkauskus reikėjo iš jo bakūžės iškraustyti.

Mūsų kaimo pačiam gale buvo 100 ha dvarelis, kuriame dar gyveno jau pasirošęs likviduotis dvarininkas Reuta su šeima—senute motina, žmona ir dviem berniukais—sūnumis. Vaikai buvo mano vienmečiai ir bendravome. "Dvaras" atrodė nekaip. Į žemę įaugęs, sukrypus namas; sukrypę ir kiurais stogais tvartai, bet dar tvarkingas klojimas ir didelė pagal tokį "dvarą" klėtis. "Dvarą" supo didelis, bet jau pasenęs sodnas, kasmet žydams nuomojamas.

Dar apyjaunis Reuta turėjo vieną aistrą—mėgo kurti ir berods dėl to save pribaižė: žemę pardavė ūkininkams. Pardavė ir naujai sukurstą visai naują gyvenamąjį namą, erdviai suplanuotą, ir pagaliau išleikavo. Licitacijoj dalyvavo ir mano tėvelis. Žiūrovu buvau ir aš. Buvo išparduodami kuklūs butų baldai. Buvo parduodamas ir jų išeiginis vežimas—"kalamaška", kurią tėvelis nupirko ir su kuria ilgus metus važinėjome bažnyčion ir po atlaides.

Reutos, kaimynams patalkinant, neįsparduotą turtą susikrovė į porą vežimų, kartu su vaikais išvažiavo Ukmergėn. Iš jaunojo Reutuko gavau dovanų ir aš: dantytą ratuką su rankenėle iškočiotai teslaj sklypeliais supiaustytą. Tą savo brangenybę tik nenoromis patikėdavau mamai su griežtu priminimu, kad man tuojau grąžintų.

Užnėvėžiu "dvaras" likvidavosi su ašaromis: verkė išvažiujant ant visados Reutos, verkiau atsivirkindamas su kūdikystės draugais ir aš. "Dvaro" pastatytas savam lauke prie Skiemonių kelio kryžius dar ilgus metus vis priminė, kad čia kadaise dvaro būta; pagaliau pasenęs susmuko ir kryžius, ir apie dvaro čia buvimą teatsiminė tik tokie seni žmonės kaip aš. Greit nebeatsimins jau niekas.

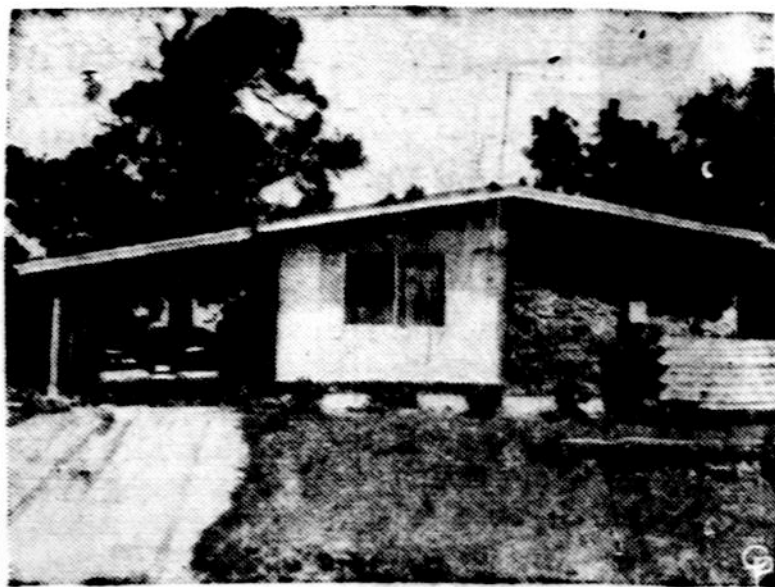
Mūsų kaimas nuo kitų gal ir tuo skyrėsi, kad jame į grynų lietuvių ūkininkų tarpą jau iš seno buvo įsiterpęs ūkininkas šlektas Sulcas. Sulcai buvo šlektos "su popieriais." Liguistai opūs kiekvienam šlektos garbės pažeidimui, Sulcai, dešimtis metų su kaimynais gyvendami, tuos pačius laukus dirbdami, per ežią matydami ta patį darant kaimyną, ne visuomet mokojo jam pasveikimo žodį pasakyti ir, iš viso, be didelio reikalo vengė bet kaip bendrauti, save laikydami neišmatuojamai aukštesniais už paprastą valstietį, už "chamą." Per porą dešimčių metų, kol artimai gyvenau su savo kaimu, neatsimenu atsitikimo, kad kas būtų pakvietęs šlektą talkon ar kas ūkininku būtų pasisūlęs pats šlektai patalkinti.

Ne ką galėjo padaryti su šlektu ir bažnyčia. Sulcai važiodavo bažnyčion, bet nuvažiavę nerasdavo joje sau vietos. Didiesiems parapijos ponams klebonas Kurkliuose pastatė už didžiojo altoriaus atitvėrimo, už "Dievo stalo", net tam tyčia suola, bet šlektų už "Dievo stalo" įsakė neleisti. Todėl šlektos bažnyčion ir nėjo, per pamaldas išstovėdavo šventoriuje, o jei leidavo bažnyčion, tai vien tik išklausti lenkiškai paskaitytos evangelijos, per patį pamokslą iš bažnyčios išeidami. Jei per mišias ką jie ir skaitydavo, tai tik iš lenkiškų maldaknygių.

Mūsų istorinė praeitis, sukurdamą ir šlektų luomą, ji apdovanodama tam tikromis privilegijomis, kartu ugde tame luome jo pranašumo prieš liaudį jausmą, iki jis virto šimtmečiais nesugriauama tarp liaudies ir šlektos siena, paremta privilegijų dokumentais—"popieriais."

Kad ir mūsų kaimo gyvenime tą tarp šlektos ir liaudies išaugintą neperžengiamą sieną galėjau lengvai ste-

POLITIKIERIŲ BĖDOJĖ

No. Caroline valstijos žymus politinis veikėjas William Richard Cobb šitame name Virginijos valstijoje gyveno su savo meiluže, su kuria turėjo du vaikus. Kita oficiali namų jo turėjo Morganton No. Caroline, kur gyveno su žmona ir išnytu vaiku. Paslaptis galų gale paaiškėjo, ir dabar Mister Cobb yra bėdoje.

Ben. Rutkūnas

PASTACIAU TILTUŽI...

Ankstų rytą kėliau, kirtau žalią liepą — tėvuželis tiltą pastatyti liepė.

Per upužį tiltą, takelius išpilti — atvažiuos viešnelė, mano nepamiltą. Nukirtau liepaite, į šalelę virto — surenciau tiltužį savaite ketvirtą. Mano nelankyta, lūpom išdažytom — važiuo per tiltą—grubų, netašytą. Žirgai pasibaidė, iš karietos svaidė — grįžo pusiau kelio, pažaliavus veidu. Vai, tėvelis pyko vai močiutė barė: išbaidžiau martelę šimtamargio dvaro!

Nei močiutės siūstas, nei tėvelio lieptas, klojau merguželei per upužį lieptą. Pakirtau girelę ažuolėli tvirtą — nutiesiau lieptužį jau dieną ketvirtą. Lentos nuobliuotos, rąstai nutašyti, baltos atramelės dailiai išrašytos. Ne važiuot važiuo—pėsčia atžingsniavo, išprausti veidūžiai uogom raudonavo. Nei močiutės tartas, nei tėvelio lieptas, parvedžiau mergelę per upužio lieptą...

Drąsi lietuvaite pas indėnus

Apie tokią lietuvaite plačiai parašė Eugenijus Gerulis lietuvių evangelikų reformų žurnale "Mūsų Sparnai" Nr. 11-12.

Tai Danguolė Variakojė, biržiečio Petro Variakojė duktė, kuri Indianos universitete siekia įgyti antropologijos daktarės laipsnį (antropologija — mokslas apie žmogų, jo fizinį ir dvasinį išsilavinimą, papročius, tikybą ir t.t.). Tam laipsniui rauti ji rašo disertaciją "Muzikos funkcija apačų kultūroje." Apačiai—indėnų gentis, gyvenanti Arizonos valstijoje. Jų yra apie 4.000. Žodis "apačiai" reiškia "žmonės". Ji apačus pasirinko dėl to, kad ta gentis esanti mažiausiai ištirta.

Jauną mokslininkę straipsnio autorius vadina drąsia, nes apačiai yra labai įtarinigi, užsidarę, konservatyvūs ir nepasitikį baltuoju žmogumi. Jie mano, kad baltasis žmogus juos nori nukariauti, išnaudoti, ir todėl jo vengia, juo nepasitiki, yra jam nedraugingi.

Apie 1931 m. apačų tirti buvo nuvykusi mokslininkė iš New Yorko Kolumbijos

bėti. Ir kai šlektos išpūstos pretenzijos būti už liaudį kilnesniu neatitiko šlektos turimas tikrumoje dorybes, jis virto paniekos objektu, ir tai didino priešingumus. Lietuviškoje bendruomenėje šlektos buvo laikomos neigiamu gaivalu. Tai ir aš vaikas jaučiau, kad šulcus sodybos vartai man būdavo visuomet akiai užkelti. Mano atmintyje pasiliko ryškus toks atsitikimas.

(Bus daugiau)

sio. Baltajam žmogui jie nelinkę dainuoti veltui; mokslininkė mokėjusi už valandą vieną dolerį.

Jų moterys esančios ypač nedrąsios. Susituokus jaunoji visuomet pasilieka gyvenimą greta tėvų—jaunasis turi persikelti gyventi pas jaunąją. Nevalia vesti merginos iš savo artimos giminės, ją turi jaunikis pasirinkti iš aplink gyvenančių kitų genčių.

Apačų namai atrodo lyg nekilnojamos palapinės, lyg kokios piramidės—viršuje siaura, apačioj plati ir apskrita. Amerikos valdžia, norėdama jiems padėti, buvo pradėjusi statyti tikrus namus, bet dar ir dabar kai kurie apačų nenori gyventi tuose namuose, ten tik susideda savo daiktus, kaip kokiame sandėlyje. Mat, pagal jų papročius, kai kuris apačas miršta, jo namas turi būti sudegintas. O valdinį namą negi deginsi.

Dalis jų gyvena visai gerai, švariai, turi net televizijos aparatų, bet yra ir tokių, kurie nesiprausė ir nesisukuoja mėnesiais.

Jie garbina Dievą kaip visokios gyvybės davėją. Garbina ir saulę, taigpi ir moterį—motiną dvynukų. Anot jų, kai kurie medžiai ir gyviai turi antgamtinę jėgą.

Apačiai verčiasi žemdirbyste, medžiokle, miškininkyste, maitinasi kukurūzais, gileimis, pušų riešutais, mėsa ir kt.

D. Variakojytė su tėvais laiveliu pabėgo į Švediją 1944 m., o iš ten po kelerių metų atvyko į JAV, čia baigė aukštesniąją mokyklą ir jau siekia, kaip minėta, daktarės laipsnio.

Sėkmės gabiai lietuvaitei biržietei!

KUDIKIAI BE KOJŲ IR BE RANKŲ

Tokių visuomet buvo, bet paskutiniuoju laikų jų skaičius ypač padaugėjo Vokietijoje. Pradžioje dėl to kaltinta atominių sprogdinimų krituliais, bet vėliau gydytojai susekė, kad čia kaltas vaistas, kuris vadinamas thalidomine.

Tas vaistas išrastas Vokietijoje ir ten pardavinėjamas nuo 1958 metų kaip priemonė nuo nemigos. Sakoma, tikrai jį vartojant užmigti buvo galima ir daugiau paėmus nebuvo pavojaus apsinuodyti. Deja, tik vėliau paaiškėjo, kad tą vaistą vartojusios nėšios moterys gimdo sužalotų galūnių (be kojų, be rankų, arba višai sužalotomis galūnėmis) kūdikius.

Vokietijoje tokių sužalotų kūdikių, kurių motinos vartojo minėtą vaistą, jau gimė keli tūkstančiai ir dar niekas nežino, kiek jų gims.

Nemažai tokių kūdikių jau gimė ir Anglijoje. Kai tas buvo pastebėta, tas vaistas ten buvo uždraustas. Bet kol tas įvyko, thalidomine vaistas pateko ir į Ameriką.

Biznieriui turi gėra uoslė. Jie suuodė, kad jei tas vaistas išgarsėjo Vokietijoje, tai jam seksis ir Amerikoje, todėl viena bendrovė iš Cincinnati jau 1960 metais prasiė vaistų priežiūros įstaigos leisti thalidomine parduoti ir čia. Bet tos įstaigos vedėja dr. Frances Kelsey leidimo nedavė, ir už tai senatorius Kefauver dabar siūlo prezidentui tą moterį apdovanoti tam tikru medaliu.

Iš tikrųjų, jei tas vaistas būtų tada patekęs čia į rinką, tai šiandien ir Amerikoje tūkstančiai nėšių moterų plaukus sau draskytų galėdamosi juos emusios. Tik dr. Kelsey dėka Amerikoje tas vaistas tebuvo duotas "išbandymui" tikrai tūkstančiui su viršum daktarų. O vaistų mėginimams nereikia vaistų priežiūros įstaigos leidimo. Dabar tas vaistas surenkamas iš gydytojų, bet koks nėšių moterų skaičius Amerikoje tą vaistą vartojo, šiandien niekas nežino. Viena kita nėšių moterų pasiskelbia, jau žinoma, kad ir sužalotų kūdikių yra gime. Bet tai nėra masinis reiškinys.

Aktorė Finkbine iš Arizonos jau kreipėsi į teismą, kad jai leistų padaryti abortą, nes ji esanti nėščia ir emusi minėtą vaistą. Ji bijo, kad negimtų sužalotas kūdikis. Bet tos valstijos įstatymas leidžia daryti abortus tik tuo atveju, jei gimdymas būtų pavojingas motinos gyvybei. Motina yra sveika, todėl teismas leidimo nedavė. Finkbine išskrido į Švediją, nes ten abortai nesunkiai leidžiami (Japonijoje abortai, kaip priemonė kovoti su gyventojų didėjimu, leidžiami sumokėjus už operaciją. Ten per metus

legalių abortų padaroma apie 1.500.000).

Ir ne tik ta nėščia moteris šiandien išgyvena sunkias dienas. Visos moterys, jei jos vartojo tuos išgarsintus vaistus, gyvena baimės ir netikrumo dienas.

Dabar daug kas subruzdų rūpintis, kar būtų griežtesnės taisyklės vaistams į rinką paleisti ir jiems tirti. Šis atsitikimas dar kartą įrodė, kad privačių vaistų gamintojų apetitai dideli ir jiems terūpi pelnas, todėl jie nėra skrupulingi paleisti į rinką ir tokius vaistus, kurie dar nėra pakankamai ištirti, kad jie, užuot pagelbėję, nepakenktų. Iš antros pusės tai yra išpėjimas ir visiems, kurie gauda naujausius, stebuklingiausius vaistus; kurie, užuot paieškoję kitų priemonių su nemiga kovoti, saujomis rija visokias migdomąsias tabletes.

O. I.

SKAITYK STASIO MICHELSONO PARASYTĄ KNYGĄ: "Lietuvių Išeivija Amerikoje," DAUG PAVEIKSLŲ. KAINA MINKŠTAIS VIRSAIS \$4.00, KIETAIS—\$5.00.

IDOMIOS ir NAUDINGOS KNYGOS

Pačiam Skaityti ir Kitam Dovanoti

LIETUVIŲ IŠEIVIJA AMERIKOJE. Pradai sio krašto lietuvių istoriją, paaiškina lietuvių, parašė St. Michelsonas, virš 500 puslapių. Kaina: 50c.	DEMOKRATINIO SOCIALIZMO PRADAI. Populiari ir naudinga knyga šiu dienų klausimams su prasti. Kaina 50c.
LIETUVA BUDO. Stepono Kairio labai vaizdingai ir idomiškai parašytas atsiminimai, kaip Lietuva kėlėsi iš miego, geriausia dovana kiekvienam proga, gražiausias viršelis. Viršelis, 416 puslapių, didelio formato. Kaina \$5.50	ŽEMAIČIŲ KRIKSTAS. P. Abelkio istorinis romanas iš žemaičių krikšto laikų, kietai aprašytas \$3.50
ZVILGŠNIS Į PRAETI. K. Žuko įdomūs atsiminimai, 477 psl., kaina \$5.00	ŽEMĖ DEGA. J. Savicko karo metų (1939-1945) užrašai. Pirmoji dalis 453 psl. Kaina \$4.50
VAIKO SVEIKATA, parašė dr. V. Tumėnienė, daug svarbių patarimų vaikų sveikatos klausimais, 136 psl. Kaina \$1.25	ŽEMĖ DEGA. J. Savicko užrašų antrąją dalį, 414 psl. kaina \$4.50
DIEVŲ "Knygnešio karaliaus" sūnais Kipro Bieilino idomūs atsiminimai, 464 psl., kaina \$6.00	KODĖL AS NETIKIU Į DIEVĄ? Atvira nuomonė, idomūs argumentai. Kaina 20 Cnt.
1905 METAI. Kipro Bieilino atsiminimų antroji dalis, 592 puslapiai. Kaina \$6.00	SOCIALIZMO TEORIJA. Trumpai ir aiškiai parodo, kaip keitėsi visuomenės santvarka ir kodėl ji dar keisis. Kaina 25 Cnt.
PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNAS. Parašė Antanas Simutis, daugelis žinių lietuvių ir anglų kalbomis apie lietuvių visame pasaulyje. 464 psl. Kaina \$6.50	ISJUSIEMS NEGRIZTI. M. Katiškio meistrinės aprašymas, kaip karui einant prie galo tūkstančiai lietuvių bėgo į Vakarų nuo rusų "vadotojų", 396 psl. Kaina \$5.00
LIETUVIŲ DAINOS AMERIKOJE. Surinko ir sudarė Jonas Basys, 472 dainos su gaidomis. Angliškai duotas kiekvienos dainos turinys, todėl tinka dovanoti ir lietuviškai nekalbantiems, įrista 326 psl. kaina \$5.00	ŠIAURUOJŲ TAKELI. K. B. Kriaučiūno atsiminimai iš Lietuvos ir iš Amerikos lietuvių gyvenimo. 178 psl., kaina \$2.00
LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA. Parašė dr. D. Pilka. Pritaikinta Amerikos lietuviams, 144 puslapiai. Kaina \$1.00	SUZADĖTINĖ. J. Titinio 15 trumpų pasakojimų. 180 psl. Kaina \$2.00
MARLBOROUGH'S LITHUANIAN SELF-TEUGHT. M. Inkienė, geras vadovėlis lietuvių kalbos mokytis anglų kalbą kalbančiam, 144 psl., kaina \$1.25	MAŽONĖ LIETUVA, parašė M. Gimbutienė, J. J. Žilvėčius, 326 psl., kaina \$5.00
NEMUNO SŪNYS. Andriaus Valucko romanas iš 1935 metų Suvalkijos ūkininkų sukilimo prieš Smoltono diktatūrą. Pirmą dalį 380 psl. Kaina \$2.00	CEZARIS. Mirko Jesulio romanas trijose dalyse, kiekviena dalis po \$2, ar visos 3 dalys \$6.00
NEMUNO SŪNYS. Andriaus Valucko romano antroji dalis, 426 puslapiai. Kaina \$4.00	NAUJA VALGIŲ KNYGA. Parašė M. Michelsonienė, 250 įvairių lietuvių ir kitų tautų valgių receptų, 132 puslapiai, kaina \$1.25
LIETUVIŲ LAUDIES MENAS. Jo meninių formų plėtojimosi pagrindai. Paulius Glausnė, didelė knyga su daugybe paveikslų, gerame popieriuje. Kaina \$8.50	ATLAIDŲ PAVESYJ. P. Abelkio romanas iš žemaičių Kalvarijos praeities, 467 psl. Kaina \$4.00
TIKRA TEISYBĖ APIE SOVIETŲ RUSIJĄ. arba komunistų diktatūra faktų šviesoje. Trumpa bolševizmo istorija ir valdymo praktika. Labai daug informacijų, 96 psl. Kaina 50 Cnt.	VISUOTINAS TVANAS. Ar galėjo toks tvanas būti ir ką apie tai sakė mokslas? Kaina 25 Cnt.
SENOVĖS LIETUVIŲ PINIGAI nuo seniausių laikų iki Lietuvos nepriklausomybės galo 1795 metais. Parašė Jonas Karys, daugybė paveikslų, 396 psl., geras popierius, kaina \$10.00	SOCIALDEMOKRATIJĄ IR BOLŠEVIZMĄ. Pagal Kautskį, naujausiomis žiniomis papildyta tuo klausimu knygtė. Kaina 25 Cnt.
NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI, parašė Jonas Karys, labai daug paveikslų, 255 psl. geras popierius. Kaina \$5.00	SOCIALIZMAS IR RELIGIJA. Parašė E. Vandervelde, vertė Vardėnė. Kaina 25 Cnt.
AR ROMOS POPIEŽIUS YRA KRIŠTUS VIETININKAS? Parašė kunigas M. Valadka. Svarbūs suaiškinimai. Kaina \$1.20	TAVO KELIAS Į SOCIALIZMĄ. Parašė Leonas Blummas, Trumpas socializmo aiškinimas. Kaina 25 c.
MILŽINO PAUNKSMĖ. Balio Sruogos trilogiška istorijos kronika, 73 psl., didelio formato, geras popierius, kaina \$2.50	JUOZAS STALINAS, arba kaip Kaukazo išponis buvo pasidavęs Rusijos diktatoriui. Kaina 25 Cnt.
ALTORIŲ SESELY. V. Putino. Mykolas ir jo žmona, 1935 metais. Autorius, pats buvęs kunigas, aprašo, kaip kunigas Vasaris išsivadavo kunigystės del moterystės. Visos trys dalys įristos į vieną knygą, kieti viršai, 681 puslapis, kaina \$6.00	DEL LAISVOS LIETUVOS. Lietuvių socialdemokratų raštai dėl bolševikų okupacijos ir teroro Lietuvoje. Kaina 25 Cnt.
	LIETUVOS SOCIALDEMOKRATŲ PARTIJOS PROGRAMINIS GALV. RĖS, 32 psl., kaina 25 Cnt.
	VLIKŲ GRUPIŲ KOMISIJOS PRAKTIKOS. arba kodėl mums nereikia vienybės, 80 psl., kaina \$1.00
	ZEMAITIES RASTAI. Garsiosios mūšų rašytojos pirmojo karo metu Amerikoje parašyti vaizdeliai su rašytojos paveikslu, 128 puslapiai, kaina 50 Cnt.

Užsakymus ir pinigų prašome siųsti šiuo adresu:

KELEIVIS

634 E. Broadway — So. Boston 27, Mass.

LAWRENCE NAUJENOS

Mirė J. Kieva

Liepos 29 d. mirė Julius Kieva, Lawrence išgyvenęs 56 metus, ilgą laiką čia turėjęs kirpyklą.

Šeštadienį, liepos 28 d. Julius buvo nuėjęs į Lietuvos Klubą kortomis palostį, grįžęs su žmona išklaušė televizijos perduodamas naujienas ir nuėjo gulti. Ryto metą žmona, paruošusi pusryčius, kvietė Julijų, bet jis

neatsiliepė: jau buvo užmiges amžinu miegu.

Velionis visą laiką buvo veiklus vietos lietuvių organizacijose, ilgus metus skaitė Keleivį.

Jo liudi žmona Ursulė Miravičiūtė Kievienė, dukterė Julija Carlisle (Methuen, Mass.), sesuo (Lietuvoje) ir kt. giminės.

Velionis Julius palaidotas be bažnytinio apeigų Bellevue kapinėse. Ten kalbą pasakė laidotuvių direktorius C. Volungas. Visi laidotuvių dalyviai buvo pakviesti vaizų į Kievių namus.

Gili užuojauta Juliaus šeimai, o jam pačiam ramiai ilsėtis šio krašto žemėje.

Mirė J. Sakavičius

Liepos 30 d. mirė 76 m. amžius Jonas Sakavičius, i Ameriką atvykęs prieš 55 metus. Dirbo valgomųjų daiktų krautuvėse, vėliau pats atidarė tokią krautuvę, ir sėkmingai prekiaavo. Prieš kurį laiką ją pardavė.

Velionis buvo senas Keleivio skaitytojas ir nuosirdus jo rėmėjas. Palaidotas su bažnytinėmis apeigomis Nekalto Prasiidėjimo kapinėse. Laidotuviuose dalyvavo atvykusių iš toliau. Iš Worcesterio buvo jo dėdė, iš Hartfordo, Conn., Stasys Mažeika, iš So. Bostono Alekšas.

Paliko liudinti žmona Bernice Einorytė-Sakavičienė, sūnus Anthony (Andover), sesuo Marija Baltušonienė (Methuen), brolis Walter (Lawrence).

Tebūnie Tau, Jonai, lengva šio krašto žemelė. Tavo artimiesiems gili užuojauta.

M. Stonie

WASHINGTON, D.C.

[vairios naujienos

Pabaltijo valstybių dipl. atstovai Washingtono—J. Kajeckas, J. Kaiv ir dr. A. Spekke—JAV 40 metų Pabaltijo valstybių pripažinimo de jure sukakties proga buvo priimti U. Alexis Johnson, Valstybės pasakre-

riaus pavaduotojo politiniam reikalui.

Ta proga buvo įteikta Valstybės sekretoriui bendra Pabaltijo dipl. atstovų nota. Taip pat ta proga Pabaltijo dipl. atstovai davė bendrą amerikiečių spaudai komunikatą.

Žinią apie tą sukaktį ir Pabaltijo dipl. atstovų JAV demarsą Amerikos Balsas perdavė į Lietuvą.

JAV Kongreso senatoriai ir Atstovų Rūmų nariai šiame plačiai paminėjo Pabaltijo Tautų Savaitę. 70 kongresmanų. Jų kalbos išspausdintos "Congressional Record."

NAUJA SANDAROS VADOVYBĖ

Sandaros seimas liepos 8-9 dienomis Newarko išrinko šitokią centro valdybą:

Pirm. Stasys Gegužis, vicepirm. Povilas Dargis, Aleksandras Čaplikas ir dr. Kazys Drangelis; sekr. M. Biekša, izd. G. Šukys, izd. Glob. P. Dalen ir O. Jagielienė.

NEVERK BE REIKALO!

Geriau perskaityk Antano Gustaičio knygą **A n a p u s T e i s y b ė s**. Joje atpažinsi ir savo draugus ir priešius ir net patsai išsaves imsi juoktis. Kaina \$2.20. Gaunama Keleivio administracijoje.

LIETUVOS ŽEMĖLAPIS

Gražų Lietuvos žemėlapi galite gauti Keleivio įstaigoj už 50 centų.

GERIAUSIA DOVANA

Jei galvojate apie dovaną savo pažįstamam ar draugui, tai atsiminkite, kad geriausia dovana bus šios knygos:

H. Tautvaišienės "Tautų kapinynas Sibiro tundroje," kaina \$1.25.

Stasio Michelsono "Lietuvių Išeivija Amerikoje," kaina minkštasis viršelis \$4, kietasis \$5.00.

Stepono Kairio "Lietuva budo," kaina \$5.50.

Kipro Bielino "Dienojant," kaina \$6.00.

Kipro Bielino "Penktieji metai," kaina \$6.00.

Jas galite gauti ir Keleivio administracijoje:

636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

TURIME LIETUVOS ISTORIJA

Dar turime dr. V. Sruogienės Lietuvos istorijos kelis egzempliorius. Tai didžiausia ir visiems suprantamai parašyta knyga, 947 psl., su trimis žemėlapiams ir daug paveikslų. Kaina 12 dolerių.

ADMINISTRACIJOS PRASYMAS

"Keleivio" administracija prašo mielųjų skaitytojų, kurie keičia adresą, pranešant naująjį adresą, neužmiršti parašyti ir senąjį. Pakalbinkime draugus, kaimynus ir pažįstamus užsiskaityti "Keleivį." Kaina mums penki doleriai.

VIETINĖS ŽINIOS

Mūsų padėka

Ypač šiais laikais yra daug visokių pavydūnų, išnaudotojų ir kitų blogos valios žmonių, todėl ypatingai džiaugies, kai sutinki gerus, mielaširdingus žmones.

Mus gyvenimas mėtė, kaip rudens vėjas lapus. Reikėjo iš Kanados keltis į JAV. Gerų žmonių padedami, apsigyvenome Bostone. Bet ir čia mums daugiausia padėjo įsikurti Ona ir Antanas Andriulioniai.

Antanas buvo šiek tiek pažįstamas iš Lietuvos, o jo žmonelė tepažino tik čia atvykę. O vis dėlto kiek jie mums gero padarė, kad nesugebame nė pasakyti.

Atvykus į Bostoną, jie mus pasitiko kaip savo šeimos narius, apsigyveno jų surastame bute, už kurį ir nuomą sumokėjo, surado darbą. Kai atsirado jų namuose laisvas butas, apsigyvenome jame, bet už 9 savaites Andriulioniai iš mūsų ne tik už butą nuomos neėmė, bet apmokėjo ir kuro bei šviesos išlaidas. Be to, padėjo įsigyti reikalingus baldus ir kt. reikalingus daiktus.

Už visa tai mes niekuo kitu, be nuosirdžiausių padėkos žodžių negalime Onai ir Antanui Andriulioniams atsideroti.

Elzbieta ir Petras Pliskevičiai

Rašykite skautų stovyklon

Šią vasarą Bostono "Baltijos" ir "Zalgirio" tuntų skautai-tės stovykliaus Atlanto rajono MAIRONIO vardo stovykloje, kuri prasidės rugpiučio 26 d. ir baigsis rugsėjo 2 d.

Stovykla vyks Camp Child amerikiečių skautų stovyklavietėje Cape Cod.

Stovyklus mokėstis \$20. Maistą stovykloje gamins amerikiečiai, todėl mums reikia iš anksto pateikti nuolatinių ir savitgalinių stovyklautojų sąrašus.

Prašome nedelsiant registruotis nuolatiniams ar savitgaliniams stovyklavimui, įmokant \$5 registracijos mokestį ps. Stef. Subatkevičienė, 718 E. 6th St., South Boston, telef. AN 8-1992, arba ps. K. Nenortui, 44 Alban St., Dorchester, telef. TA 5-1832. Į stovyklą registruojamasi iki rugpiučio 10 d.

Iš anksto neužsiregistravę sudarys stovyklos vadovybei didelių nepatogumų.

"Baltijos" ir "Zalgirio" tuntų turtininkai

Pakalbinkime draugus, kaimynus ir pažįstamus užsiskaityti "Keleivį." Kaina mums penki doleriai.

Pagal įstatymą kandidatui privalo pranešti, iš ko jie rinkimų vajui gauna lėšas (reikia pridėti ir aukojusių daugiau kaip \$25 sąrašą) ir kam išleidžia.

MES ATLIEKAME...

VISOKIUS SPAUDOS DARBUS

Jei Jums reikia —

- Biznio kortelių
- Spausdintų vokų
- Laikams atgalioj
- Programų ar plakatų
- Bet kokiai pramogai biletų
- Draugijoms įstatų ar blankų

"Keleivio" spaustuvių padarys Tamstoms viską ir prišius. Prašome kreiptis šiuo adresu:

"KELEIVIS"

636 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Ramanauskienė gražiai palaidota

Pereitame Keleivio numerį jau buvo rašyta, kad draugų F. Ramanauskų šeimą ištiko šurpi nelaimė. Sudužo jų automobilis, prie vairo sėdėjęs F. Ramanauskas buvo smarkiai sukrėstas ir sužeistas, o jo žmona užmušta.

Laidotuvių buvo antradienį, liepos 31 d. Velionė palaidota Mt. Hope kapinėse, Mathapan, Mass. Išlydinti kūną iš Kraw koplyčios Norwoode, atsisveikinimo kalbą pasakė M. Michelsonienė. Moterims labai patiko, kad prie moters karsto kalbėjo moteris. Į kapines važiavo daug automobilių; buvo matyti mašinų ir iš kitų miestų. Prie kapo paskutini žodį tarė St. Michelsonas. Karstas buvo apkrautas gėlių vainikais.

Velionė iš tėvų buvo Pranė Margelytė, gimusi Vartų kaime, Krosnos parapijoje, Marijampolės apskrityje, 1896 metų vasario 26 d. Amerikon atvyko 1911 metais ir apsigyveno So. Bostone.

Susipažinusi su F. Ramanausku, 1914 metais sukūrė su juo šeimos židinį. Gyvenimas davė jiedviem sūnelį, bet nelaboji mirtis išplėšė jį iš tėvų. Vėliau jiedu susilaukė dukters, kuri gražiai užaugo. Ji vadovavo ir motinos laidotuviams.

Visą savo gyvenimą velionė buvo laisvų pažiūrų, priklausė pažangioms organizacijoms, veikė valdybos raliuose. Ji gražiai, laisvai ir palaidota.

Tebūnie jai lengva Amerikos žemelė.

M.

ALT-os skyriaus raštas prezidentui

Liepos 27 d. sukako 40 metų, kai JAV pripažino Lietuvos nepriklausomybę. Ta proga Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius atitinkamai raštais kreipėsi į JAV prezidentą ir Valstybės departamentą.

Vaikai vakarais turi būti namie

Somerville, Mass., policijos viršininkas paskelbė įsakymą, kad paauguliai iki 16 metų amžiaus nevaikštinėtų gatvėmis po 9:30 val. vakaro. Pasirodo toks potvarkis ten jau veikia nuo 1942 m., bet jį buvo žiūrėta pro pirštus. Gerai, kad nors po 20 metų jį atsiminė ir dabar vykdyt. Viršininkas praneša, kad tokie gatvėmis beslaminėję jaunuoliai bus

suijami, nuvežami į policijos nuovadą.

Taip turėtų daryti ir kitų vietovių tvarkos prižiūrėtojai. Tada būtų ir kiek mažiau verkšlenimo dėl jaunimo nusikaltimų didėjimo.

NEPAPRASTOS

VAGYSTĖS

(Atkelta iš 2 psl.)

liejaus kasėjas išgręžė didelį žulnų šulinį į kaimynų aliejaus atsargas, o prie jo dar prisijungė kelis savo išdžiūvusius šulinius ir pumpuoja svetimą aliejų be jokio sąžinės graužimo...

O kada prasidėjo tokios vagystės? To niekas nežino. Kai kurie vagys vagia jau daug metų. Žinoma, nukentėjusieji aliejaus savininkai kelia bylas vagims ir reikalauja nuostolių atlyginimo. Bylos keliamos milijoninės, o ne šiaip sau tik dėl svieto akių. Texas milijonierių tarpe didelis sujudimas, bet jei jūs skaitote tik vieną kitą dienraštį, tai apie tokius įvykius Texase visai neužtiksite žinių. Tai "vietinis" reikalas.

Stebina štai kas: daugelis aliejaus kasėjų vogė svetimą aliejų. Vogė per eilę metų. Jie gręžė žulnius šulinius į kaimynų aliejaus atsargas ir tą darė ne vienas žmogus. Prie to "žulnaus biznio" turėjo pridėti savo rankas didelis skaičius žmonių, bet reikalas iškilo aikštėn tikėtai visai netyčia, kai vienas vagis su savo gražtu pataikė į kaimyno aliejaus šulinį. Kodėl visi tie kiti žulnaus darbo žmonės tylėjo?

Papildomai praneša, kad dar 61 aliejaus šulins įsakyta atskirti nuo didžiojo aliejaus vamzdžio, kuris aliejų gabena pardavimui. Tokiu būdu iš viso atskirti jau 396 žulnūs šuliniai. Į tą skaičių neįeina 81 šulins, kurie nutraukė aliejaus pumvimą tuoj po to, kai buvo atrasta, kad jie yra žulniai išgręžti ir vagia svetimą aliejų.

—ab.

Kalba du pažįstami:

- Tai sakai nepradėtumei keilonės penktadienį.
- Ne, nepradėčiau.
- Betgi tai yra tik prietariai!
- Visai neprietariai. Man alga išmoka šeštadieniais, tai kaip aš galėčiau užtioti be pinigų!

NAMAS NUOMAI AR PARDAVIMUI

Worcesterio apylinkėse greitam pardavimui ar išnuomojimui 6 kambarių namas, karstas vanduo ir vandentv. apšildomas, garštas, buvnia, du virtininkai, šeši ir pusė akro žemės. Kreiptis:

272 Oak St., Schrewsbury Mass.

Telefonas PL 4-7181.

(51)

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje

Jungia Lietuvius bendram lietuviškam darui, sukleja tautinį solidarumą, rūpinasi išlaikyti lietuvių ir remia kovas dėl Lietuvos laisvės atstaties.

SLA GYVYBES APDRAUDA IKI \$10,000.

SLA—TAUPOMUI APDRAUDA IKI \$10,000 dešimčiai ir dvidešimčiai metų ypatingai naudinga jaunimui. Po 10 ar 20 metų apsidraudes gauna pilną apdraudus sumą.

SLA—mažamečių apdrauda—rimtas aprūpinimas ateičiai.

SLA—SVEIKATOS ir NELAIMINGŲ ATSTIKIMŲ apdrauda duoda pašalpos iki \$325 mėnesi.

SLA apdrauda—SAUGI, NELIECIAMA ir NEPRARASTINA. SLA nariu galima būti nuo gimimo dienos iki giles senatvės.

Daugiau žinių apie SLA darbus ir apdraudas galite gauti SLA kuopuose, kurios yra visose žymensėse lietuvių kolonijose ir SLA Centre. Rašykite tokiu adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 West 30th Street, New York 1, N. Y.

